

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
(ΚΕ.ΣΥ.Δ.Ε.Π.)

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ
ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΕΤΟΥΣ 2011

ΑΘΗΝΑ, ΜΑΡΤΙΟΣ 2013

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ - ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΠΕΔΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ	4
ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ	5
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	7
ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ.....	10
ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ	15
ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ ΛΗΣΤΕΙΕΣ ΚΑΙ ΚΛΟΠΕΣ	22
ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΩΝ.....	28
ΕΚΒΙΑΣΕΙΣ.....	33
ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΠΝΟΥ	36
ΑΠΑΤΕΣ	39
ΕΜΠΟΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	42
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ.....	44
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	48

ΠΕΡΙΛΗΨΗ - ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Η Έκθεση για το Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα το έτος 2011 παρουσιάζει τις κυριότερες οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, τις εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονται σε αυτές καθώς και τους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη του συγκεκριμένου φαινομένου.

Τα σημαντικότερα ευρήματα που αφορούν το Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα κατά το προηγούμενο έτος συνοψίζονται ως εξής :

- Οι πλέον αναπτυσσόμενες μορφές του Οργανωμένου Εγκλήματος είναι η Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών και η Διακίνηση Ναρκωτικών Ουσιών.
- Παρατηρείται μια έξαρση στη χρήση βίας από τις εγκληματικές ομάδες ακόμα και σε δραστηριότητες που δεν είχε εμφανιστεί αντίστοιχη τάση κατά το παρελθόν. Η βία στρέφεται κατά των θυμάτων, κατά των Αρχών Επιβολής του Νόμου αλλά και σε βάρος ανταγωνιστικών εγκληματικών ομάδων.
- Από την ανάλυση των εγκληματικών ομάδων προκύπτει όχι μόνο αύξηση της εμπλοκής των ημεδαπών σε αυτές, αλλά και ποιοτική αναβάθμιση του ρόλου τους με την ανάληψη ηγετικών θέσεων στην ιεραρχία τους. Επίσης, αρκετές εγκληματικές ομάδες εμπλέκονται σε περισσότερες από μία οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες.

Σε ότι αφορά τους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων περιλαμβάνεται και η οικονομική κρίση που από το προηγούμενο έτος επηρέασε τη Χώρα μας και αφενός δημιουργεί ευκαιρίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων, αφετέρου δημιουργεί τις προϋποθέσεις για τη στρατολόγηση ατόμων, κυρίως αλλοδαπών που αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης. Τη δράση των εγκληματικών ομάδων διευκολύνουν, ακόμα, η χρήση της τεχνολογίας και ιδιαίτερα των μέσων επικοινωνίας και μεταφοράς.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε από το Κέντρο Συλλογής και Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πληροφοριών (ΚΕ.ΣΥ.Δ.Ε.Π.) της Δ/νσης Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας με τη συνεργασία του Κέντρου Μελετών Ασφαλείας (ΚΕ.ΜΕ.Α.) σε εφαρμογή του άρθρου 11 του Ν. 3875/2010 «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις», σύμφωνα με το οποίο η Ελληνική Αστυνομία συντάσσει αναλυτική ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση και τις τάσεις του Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα. Η υπηρεσία σύνταξης και οι λεπτομέρειες για τη λειτουργία και τις υποχρεώσεις της καθορίστηκαν με σχετική Απόφαση του κ. Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.

Η σύνταξη της έκθεσης υπαγορεύτηκε όχι μόνο στα πλαίσια των διεθνών υποχρεώσεων της Χώρας, που απορρέουν από την κύρωση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνικό Οργανωμένο Έγκλημα, αλλά και από την ανάγκη να αναγνωριστούν οι οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, οι εμπλεκόμενες σε αυτές εγκληματικές ομάδες και να εκτιμηθούν οι παράγοντες που ευνοούν την ανάπτυξη τους.

Στην παρούσα έκθεση δίνεται προτεραιότητα στον προσδιορισμό του προβλήματος όπως εξελίχθηκε κατά το 2011 με στοιχεία από όλες τις αρμόδιες αρχές, και επιδιώκεται να μελετηθούν τόσο οι εγκληματικές συμπεριφορές, όσο και οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στην ελληνική Επικράτεια.

Σε κάθε περίπτωση διευκρινίζεται ότι ο χαρακτήρας των συμπερασμάτων της παρούσας έκθεσης είναι εκτιμητικός, καθώς στηρίχθηκαν σε αξιολογικές κρίσεις με βάση τα διαθέσιμα πληροφοριακά δεδομένα που προέκυψαν με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας, και γ'αυτό το λόγο επιζητείται η αξιολόγησή τους και από τους φορείς που έχουν ουσιαστικό ρόλο στην καταπολέμηση του Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα.

ΠΕΔΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ

Πεδίο μελέτης της παρούσας έκθεσης αποτελεί το Οργανωμένο Έγκλημα, όπως αυτό ορίζεται στην εγχώρια και τη διεθνή νομοθεσία. Ειδικότερα, για τους σκοπούς της παρούσας έκθεσης υιοθετήθηκε ο ορισμός της INTERPOL σύμφωνα με τον οποίο ως Οργανωμένο Έγκλημα ορίζεται *«κάθε επιχείρηση ή ομάδα ατόμων που εμπλέκεται σε διαρκή παράνομη δραστηριότητα, η οποία έχει ως πρωταρχικό σκοπό την απόκτηση κερδών ανεξάρτητα από τα εθνικά σύνορα»*.

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της έννοιας του Οργανωμένου Εγκλήματος καθορίζονται στο άρθρο 2 της Σύμβασης των Η.Ε. κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος (Παλέρμιο 2000) και έχουν υιοθετηθεί και από την ελληνική νομοθεσία (Ν. 2928/2001). Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι :

- **Η συγκρότηση ή ένταξη σε δομημένη ομάδα**
- **Η συμμετοχή στην ομάδα τριών ή περισσότερων προσώπων**
- **Η ομάδα να έχει διάρκεια δράσης**
- **Επιδίωξη της ομάδας να αποτελεί η τέλεση περισσότερων του ενός από τα κακουργήματα που προβλέπονται σε άρθρα του Π.Κ. και των Ειδικών Ποινικών Νόμων**

Για την μελέτη των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων χρησιμοποιήθηκαν, επίσης, πρόσθετα κριτήρια (δείκτες) που χρησιμοποιούνται διεθνώς σε αντίστοιχες εργασίες και μελέτες. Οι δείκτες αυτοί είναι :

- **Η γεωγραφική έκταση της δράσης των ομάδων**
- **Η χρήση νόμιμων δομών για την κάλυψη ή νομιμοποίηση των δραστηριοτήτων τους**
- **Η άσκηση επιρροής και η διαφθορά σε τομείς της δημόσιας ζωής**
- **Η χρήση βίας ή άλλων μορφών εκφοβισμού**
- **Η χρήση εξειδικευμένων μεθόδων για την παρεμπόδιση των αρχών επιβολής του νόμου**
- **Η συνεργασία με άλλες εγκληματικές ομάδες και άτομα με ειδικές γνώσεις και δεξιότητες**

Η έκθεση καλύπτει το πεδίο των κάτωθι οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων που έλαβαν χώρα το έτος 2011 στην Ελλάδα : Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών, Διακίνηση Ναρκωτικών Ουσιών, Κλοπές και Ληστείες από Οργανωμένες Εγκληματικές Ομάδες, Εμπόριο Ανθρώπων, Εκβιάσεις, Λαθρεμπόριο Προϊόντων Καπνού, Απάτες και Εμπόριο Πολιτιστικών Προϊόντων.

Δεν καλύπτει το χώρο της τρομοκρατίας, τις σχέσεις της τελευταίας με το Οργανωμένο Έγκλημα καθώς και εγκληματικές δραστηριότητες που εντάσσονται στο πεδίο της Κρατικής Ασφάλειας. Επίσης, δεν εξετάζει Οικονομικά Εγκλήματα (πλην της απάτης και του λαθρεμπορίου προϊόντων καπνού). Σημειώνεται ότι η αναφορά σε εγκλήματα κατά των προσώπων γίνεται μόνο αν συνδέονται με τις αναφερόμενες στην έκθεση μορφές Οργανωμένου Εγκλήματος.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Το Οργανωμένο Έγκλημα ως πρόβλημα αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση για όλα τα κράτη και τις κυβερνήσεις παγκοσμίως. Δεν είναι μόνο μια απειλή που υπονομεύει την προσωπική και δημόσια ασφάλεια αλλά έχει σοβαρές επιπτώσεις σε κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό, περιβαλλοντικό επίπεδο, εμποδίζοντας την περαιτέρω ανάπτυξη και πρόοδο των κοινωνιών.

Οι επιπτώσεις του Οργανωμένου Εγκλήματος στην κοινωνία υπολογίζονται σε σχέση με τη βλάβη που επιφέρουν πολλές εμφανίσεις μιας εγκληματικής δραστηριότητας ή από την συνολική επίπτωση που επιφέρουν πολλές εγκληματικές δραστηριότητες. Η σοβαρότητα τους καθορίζεται, εν μέρει, από τη συχνότητα κάθε εγκληματικού φαινομένου και από το είδος των επιπτώσεων.

Με βάση τα παραπάνω, προκαλούνται βλάβες στην φυσική – ψυχική - δημόσια υγεία, οικονομικές ζημιές με απώλεια χρημάτων ή περιουσιών, καταστροφές του φυσικού περιβάλλοντος ή υποδομών, βλάβες ή απειλές της κοινωνικής συνοχής, διαταραχές των κοινωνικοοικονομικών σχέσεων, κ.ά. Θύματα από την οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα μπορεί να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα (εταιρείες, ινστιτούτα, οργανισμοί, κρατικές υπηρεσίες) καθώς και οι ίδιες οι κοινωνίες.

Οι περισσότερες από τις δραστηριότητες του Οργανωμένου Εγκλήματος π.χ. η διακίνηση ναρκωτικών ή το εμπόριο ανθρώπων, έχουν διεθνή διάσταση, επηρεάζοντας περισσότερες από μία χώρες. Τα τελευταία χρόνια η πολυπλοκότητα αυτών των δραστηριοτήτων μεγαλώνει και εξελίσσεται καθώς νέες ευκαιρίες για δράση εμφανίζονται στις ομάδες που εμπλέκονται σε αυτές. Η εμφάνιση αυτών των ευκαιριών υποβοηθείται αφενός από την οικονομική ανάπτυξη των κοινωνιών, αφετέρου από την εκμετάλλευση υφιστάμενων αδυναμιών που σχετίζονται με τη λειτουργία τους.

Το Οργανωμένο Έγκλημα ανακαλύπτει σήμερα νέες διαδρομές και εφαρμόζει νέες μεθόδους για την επίτευξη των σκοπών των ομάδων που δραστηριοποιούνται σε αυτό. Συνεπώς, οι οργανωμένες εγκληματικές δράσεις είναι πιο ευέλικτες και δυναμικές από ποτέ με αποτέλεσμα να καθίσταται δύσκολη η διερεύνηση της λειτουργίας τους, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι είναι συγκαλυμμένες, ώστε να μην αποκαλύπτονται.

Από τα παραπάνω χαρακτηριστικά του Οργανωμένου Εγκλήματος γίνεται αντιληπτό ότι η κατανόηση του εύρους και της επίδρασης του σε μια κοινωνία αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για το σχεδιασμό και την εφαρμογή αποτελεσματικών στρατηγικών αντιμετώπισής του. Με βάση αυτή τη διαπίστωση, **βασικός σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι να δώσει μια συνολική και λεπτομερή εικόνα για το Οργανωμένο Έγκλημα και τις τάσεις του στην Ελλάδα κατά το προηγούμενο έτος και ειδικότερα :**

- Να προσδιορίσει τις κύριες οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες στην Ελλάδα το 2011, με αναφορά στη φύση και τον χαρακτήρα τους .
- Να προσδιορίσει το χαρακτήρα και την τυπολογία των εμπλεκόμενων σε αυτές εγκληματικών ομάδων.
- Να εντοπίσει και να αναλύσει τους παράγοντες που επιδρούν θετικά ή διευκολύνουν την ανάπτυξη κάθε οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας.
- Να προσδιορίσει τις επιπτώσεις των οργανωμένων εγκληματικών συμπεριφορών, καθώς και τις οντότητες που θίγονται από αυτές.

Εκτός των παραπάνω, η παρούσα έκθεση ευελπιστεί να αποτελέσει και ένα χρήσιμο εργαλείο μελέτης του Οργανωμένου Εγκλήματος από μελετητές που ασχολούνται με το συγκεκριμένο αντικείμενο.

Με δεδομένο ότι η παρούσα έκθεση θα συντάσσεται σε ετήσια βάση, κρίνεται αναγκαία η υποβολή από τους αποδέκτες της σχολίων και παρατηρήσεων τόσο πάνω στο περιεχόμενό

της, όσο και σε θέματα που αφορούν τη χρησιμότητα και την ακρίβεια των συμπερασμάτων και των εκτιμήσεών της. Η διαδικασία αυτή θα συμβάλει στη μελλοντική βελτίωσή της και κατ'επέκταση στην καλύτερη αντιμετώπιση του Οργανωμένου Εγκλήματος.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΕΜΠΕΙΡΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Το εμπειρικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο σύνταξης της παρούσας έκθεσης προέρχεται από τις εξής κύριες πηγές :

- Σηματικές Αναφορές και αναφορές των Αρχών Επιβολής του Νόμου προς τον εισαγγελέα, οι οποίες αφορούν υποθέσεις Οργανωμένου Εγκλήματος.
- Πληροφοριακά Δελτία και Δελτία Τύπου από υποθέσεις Οργανωμένου Εγκλήματος.
- Πληροφοριακά δελτία των Αξιωματικών Συνδέσμων των ελληνικών Αρχών που υπηρετούν σε πρεσβείες της Χώρας μας στο εξωτερικό.
- Εκθέσεις Διεθνών Οργανισμών και Αρχών επιβολής του Νόμου άλλων κρατών, στις οποίες γίνεται αναφορά στο φαινόμενο του Οργανωμένου Εγκλήματος.
- Ανοιχτές Πηγές Πληροφοριών (δημοσιεύματα, ακαδημαϊκά κείμενα, κ.ά.).

Με τον όρο Αρχές Επιβολής του Νόμου νοούνται η Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή, η Πυροσβεστική Υπηρεσία, τα Τελωνεία και το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος – Σ.Δ.Ο.Ε.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης κρίθηκε σκόπιμο να αναγνωριστούν και να αναλυθούν τόσο οι **οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες** στην Ελλάδα κατά το έτος 2011, όσο και οι **εγκληματικές ομάδες** που εμπλέκονταν σε αυτές.

Η συλλογή υποθέσεων Οργανωμένου Εγκλήματος που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα κατά το προηγούμενο έτος έγινε με βάση τα κριτήρια του Κεφαλαίου «Πεδίο Μελέτης» της παρούσας και αφορούσε υποθέσεις, στις οποίες επιλήφθηκαν ελληνικές Αρχές Επιβολής του Νόμου, ακόμα και στο πλαίσιο διεθνών επιχειρήσεων.

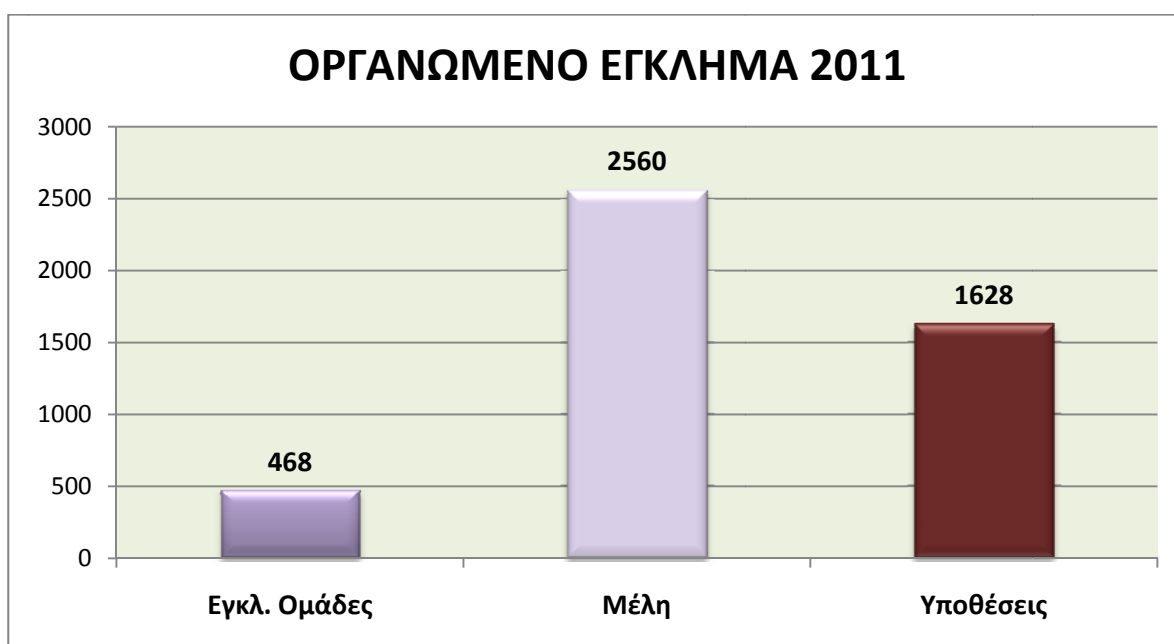
Από αυτή τη διαδικασία έγινε δυνατός ο προσδιορισμός των βασικών εγκληματικών δραστηριοτήτων που απασχόλησαν τις ελληνικές αρχές, ενώ, στη συνέχεια, και με βάση το ίδιο υλικό, εντοπίστηκαν οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα το προηγούμενο έτος, λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριότητά και τον τρόπο δράσης τους.

Αυτό κατέστη δυνατό μέσα από τον εντοπισμό γενικευμένων τυπολογιών, που αφορούν κοινούς τρόπους δράσης των εγκληματικών ομάδων σε κάθε συγκεκριμένη δραστηριότητα, καθώς και κοινών χαρακτηριστικών από διαφορετικές υποθέσεις, που ενδεχομένως να

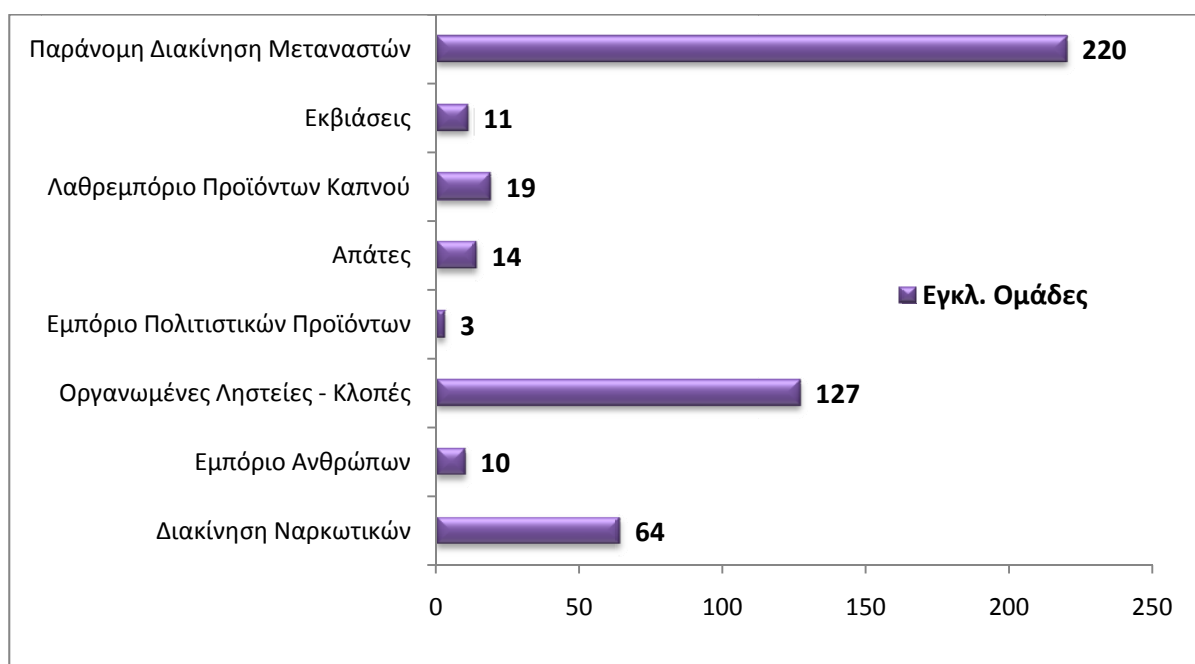
αφορούν στη δραστηριότητα της ίδιας εγκληματικής ομάδας ή ενός ευρύτερου εγκληματικού δικτύου. Κατά το στάδιο αυτό έγινε και μία αριθμητική εκτίμηση των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων που έδρασαν στην Ελλάδα το 2011, σύμφωνα με το υλικό που συλλέχθηκε, ενώ στη συνέχεια δόθηκε έμφαση στα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους.

Στο ΓΡΑΦΗΜΑ 1 εμφανίζονται ο αριθμός εγκληματικών ομάδων με τα μέλη τους και ο αριθμός των υποθέσεων που αναλύθηκαν για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης. Στο ΓΡΑΦΗΜΑ 2 εμφανίζεται το σύνολο των εγκληματικών ομάδων κατά εγκληματική δραστηριότητα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Αρχικά, αναλύθηκαν οι εγκληματικές ομάδες με βάση το βαθμό που πληρούν τα χαρακτηριστικά που προβλέπει η ελληνική νομοθεσία και στη συνέχεια με τους ειδικούς δείκτες που χρησιμοποιούνται διεθνώς για το οργανωμένο έγκλημα.

Σημειώνεται ότι κατά την ανάλυση των εγκληματικών ομάδων έγινε αποδεκτό ως βασικό κίνητρο για την εμπλοκή των μελών τους σε μια οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα, το οικονομικό κέρδος.

Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε ανάλυση πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών, τεχνολογικών, περιβαλλοντικών και νομικών παραγόντων, ώστε να διαπιστωθούν οι σημαντικότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των μορφών του Οργανωμένου Εγκλήματος και τη δράση των εγκληματικών ομάδων. Στους παράγοντες αυτούς περιλαμβάνονται :

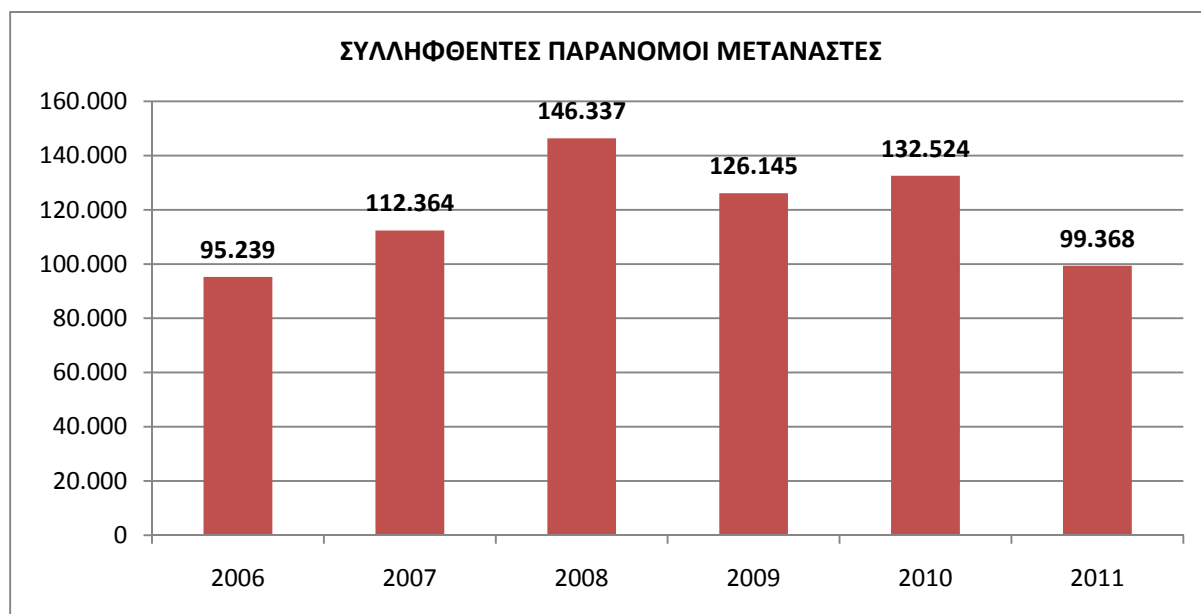
- **Παράγοντες Προσέλκυσης**, που καθιστούν ελκυστική την ανάληψη δράσης από μια εγκληματική ομάδα.
- **Παράγοντες Ώθησης**, που ωθούν τις ομάδες στην εγκληματική δραστηριότητα.
- **Παράγοντες Διευκόλυνσης**, οι οποίοι διευκολύνουν τη δράση των εγκληματικών ομάδων.

Με βάση τα συμπεράσματα των παραπάνω αναλύσεων, αλλά και τη μελέτη ανοικτών πηγών πληροφόρησης και εκθέσεων για το Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα και διεθνώς, **καθορίστηκαν τελικά τα γενικά χαρακτηριστικά του Οργανωμένου Εγκλήματος και των εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα μας κατά το έτος 2011.**

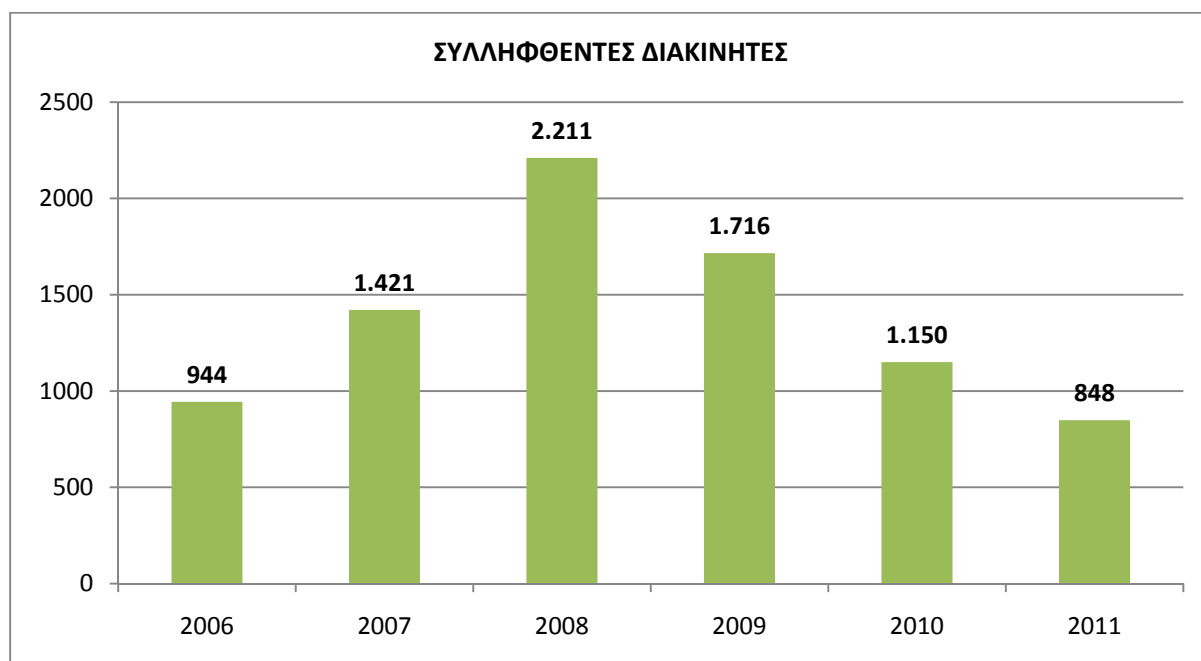
ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ**ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**

Παρά τη μείωση των συλληφθέντων για παράνομη είσοδο αλλοδαπών και διακινητών αυτών, λίγο παραπάνω από τα επίπεδα του 2006 (ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ 3 και 4), η παράνομη διακίνηση μεταναστών αποτέλεσε και κατά το 2011 τη μεγαλύτερη παράνομη αγορά στην Ελλάδα, συγκριτικά με τις άλλες οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των εμπλεκόμενων μελών και τη συχνότητα διάθεσης των παράνομων υπηρεσιών που προσφέρονται προς τους αλλοδαπούς - μετανάστες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

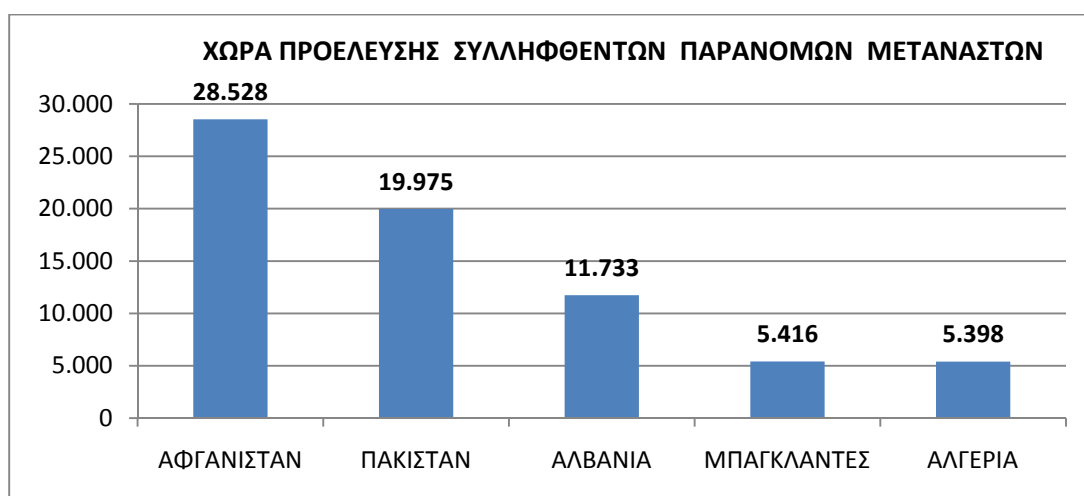
ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Η συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα είχε και το 2011 διεθνή διάσταση, καθώς εγκληματικές ομάδες που έδρασαν στην Ελλάδα συνεργάστηκαν τόσο με αντίστοιχες που βρίσκονταν σε γειτονικές χώρες, με σκοπό την παράνομη είσοδο μεταναστών που συγκεντρώνονταν σε αυτές, όσο και με ομάδες που βρίσκονταν σε άλλα Κράτη - Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να προωθήσουν προς αυτά μετανάστες που βρίσκονταν ήδη στην Ελλάδα.

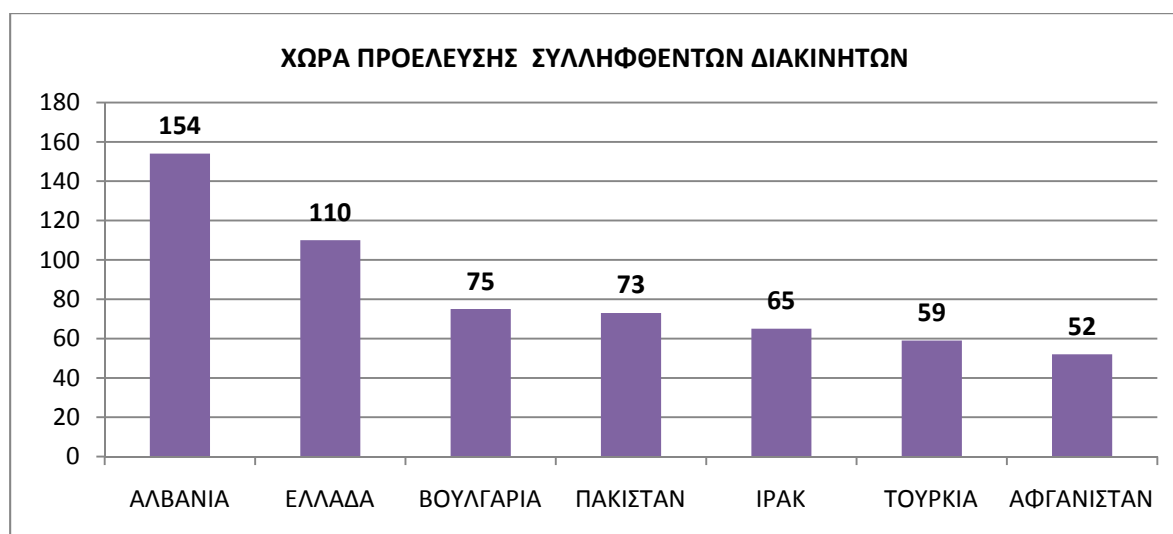
Σε σχέση με τις χώρες προέλευσης των συλληφθέντων για παράνομη είσοδο στην Ελλάδα μεταναστών το 2011, με βάση τα στατιστικά στοιχεία, οι περισσότεροι συλληφθέντες μετανάστες προέρχονται από το Αφγανιστάν και το Πακιστάν (ΓΡΑΦΗΜΑ 5).

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Σε ότι αφορά τους συλληφθέντες διακινητές αυτοί προέρχονταν κυρίως από ασιατικές χώρες προέλευσης των μεταναστών (Αφγανιστάν, Πακιστάν, Ιράκ, κ.λπ.), την Τουρκία, ενώ σημαντικό ποσοστό ανήκει σε Έλληνες και Βούλγαρους διακινητές. Οι συλληφθέντες διακινητές από Αλβανία ήταν οι περισσότεροι την προηγούμενη χρονιά, πλην όμως δεν ήταν ενταγμένοι σε κάποια ευρύτερη εγκληματική ομάδα, δρώντας μεμονωμένα (ΓΡΑΦΗΜΑ 6).

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

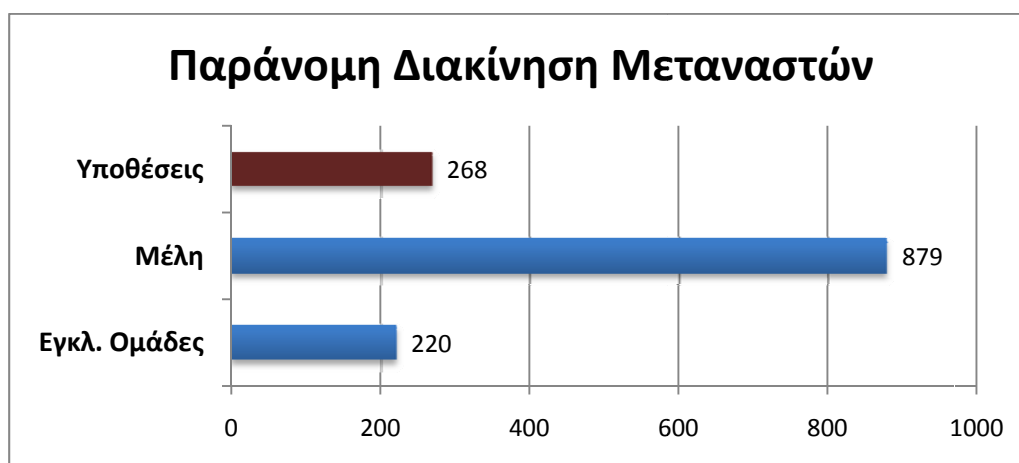
Κατά την προηγούμενη χρονιά η παράνομη διακίνηση μεταναστών είχε τα εξής βασικά στάδια δράσης με βάση τις υποθέσεις που απασχόλησαν τις ελληνικές αρχές :

- Την αρχική «στρατολόγηση» των υποψήφιων μεταναστών στις χώρες προέλευσης τους ή στην Ελλάδα για όσους ήθελαν να μεταβούν σε χώρες της Ευρώπης.
- Τη μεταφορά τους σε γειτονικές της Ελλάδας χώρες και κυρίως την Τουρκία.
- Τη μεταφορά των παράνομων μεταναστών στην Ελλάδα από τα χερσαία σύνορα.
- Τη μεταφορά των παράνομα εισελθόντων μεταναστών με οχήματα στο εσωτερικό της Χώρας και κυρίως στις μεγάλες πόλεις.
- Για τους μετανάστες που ενδιαφέρονταν να παραμείνουν στην Ελλάδα ή να μεταβούν σε χώρα της Δυτικής Ευρώπης, το επόμενο στάδιο ήταν η **απόκτηση πλαστών αποδεικτικών ταυτότητας** (δικαιολογητικά για έκδοση άδειας παραμονής, αποφάσεις έγκρισης αιτήματος ασύλου κ.ά.) ή ταξιδιωτικών εγγράφων (διαβατήρια, προξενικές θεωρήσεις κ.ά.) αντίστοιχα.
- Την προώθηση σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Η μελέτη της παράνομης διακίνησης μεταναστών δείχνει ότι η συγκεκριμένη δραστηριότητα προϋποθέτει τη συνεργασία διαφορετικών εγκληματικών ομάδων που αναλαμβάνουν συγκεκριμένο έργο στην όλη διαδικασία. Κατά το 2011 δραστηριοποιήθηκαν **220 εγκληματικές ομάδες με 879 μέλη** που ενεπλάκησαν σε 268 υποθέσεις(ΓΡΑΦΗΜΑ 7).

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

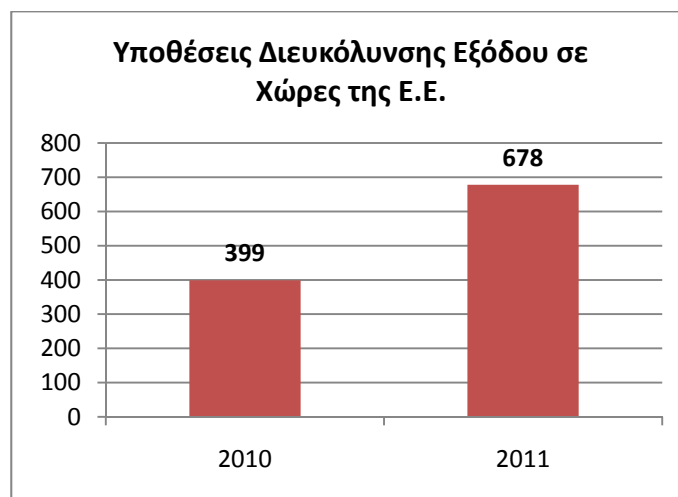
Οι ομάδες αυτές κατηγοριοποιούνται ως εξής :

- Ομάδες που διευκολύνουν την παράνομη είσοδο μεταναστών στην Ελλάδα: Οι ομάδες αυτές έχουν ως έδρα την Τουρκία, αποτελούνται από Τούρκους ή Ασιάτες και προωθούν μετανάστες από την περιοχή του Έβρου, χρησιμοποιώντας πλωτά μέσα κατά τη διάρκεια της νύχτας. Συνεργάζονται με άλλες ομάδες που εδρεύουν στην Τουρκία, οι οποίες συγκεντρώνουν μετανάστες στην Κωνσταντινούπολη, και ομάδες που βρίσκονται στην

Ελλάδα, οι οποίες παραλαμβάνουν τους μετανάστες. Από υποθέσεις που αναλύθηκαν προέκυψε κλιμάκωση της χρήσης βίας με πυροβολισμούς και επιθέσεις με όπλα (τουλάχιστον σε τρεις περιπτώσεις) προς τις ελληνικές δικωτικές αρχές από μέλη αυτών των ομάδων, η σύλληψη των οποίων είναι δύσκολη, καθώς δρουν κυρίως σε τουρκικό έδαφος.

- Ομάδες που διευκολύνουν την παράνομη έξοδο μεταναστών από την Ελλάδα: Από την έρευνα υποθέσεων διευκόλυνσης εξόδου από αεροδρόμια και λιμάνια προκύπτει ότι πρόκειται για πολυπληθείς ομάδες, με καθένα από τα μέλη τους να αναλαμβάνει συγκεκριμένο στάδιο της διαδικασίας (στρατολόγηση ενδιαφερόμενων μεταναστών, χορήγηση πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων, μεταφορά στο θεσμοθετημένο σημείο εξόδου, έκδοση εισιτηρίων μεταφοράς, είσπραξη χρημάτων). Για την επίτευξη των σκοπών τους χρησιμοποιούν νόμιμες επιχειρήσεις αλλοδαπών που βρίσκονται στην Ελλάδα (καταστήματα αποστολής εμβασμάτων ή υγειονομικού ενδιαφέροντος, internet café, κ.ά.). Η προώθηση παράνομων αλλοδαπών μέσω των λιμανιών γίνεται και μέσα σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες οχημάτων. Όταν η έξοδος πραγματοποιείται από μη θεσμοθετημένο σημείο οι μετανάστες μεταφέρονται σε περιοχές της Δυτικής Ελλάδας και προωθούνται με πλωτά μέσα προς την Ιταλία, από άτομα που έχουν στρατολογηθεί γι' αυτό το σκοπό. Κατά τη διάρκεια του 2011 καταγράφηκε αύξηση των υποθέσεων διευκόλυνσης εξόδου σε σχέση με το 2010 (ΓΡΑΦΗΜΑ 8), ενώ σημαντικός ήταν και ο αριθμός τέτοιων υποθέσεων στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα με συλλήψεις συνολικά 443 παράνομων μεταναστών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 8

- Ομάδες που αναλαμβάνουν τη μεταφορά παράνομα εισερχομένων αλλοδαπών: Η μεταφορά γίνεται από την περιοχή του Έβρου προς τα μεγάλα αστικά κέντρα ή ακόμα και προς θεσμοθετημένα σημεία εξόδου. Συνήθως οι ομάδες αυτές στρατολογούν οδηγούς ομοεθνείς των μεταφερόμενων μεταναστών που έναντι αμοιβής αναλαμβάνουν τη μεταφορά. Τα μέλη αυτά θεωρούνται αναλώσιμα καθώς τις περισσότερες φορές συλλαμβάνονται. Θεωρείται δεδομένη η συνεργασία αυτών των ομάδων με άλλες που

διαπράττουν κλοπές οχημάτων, καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις τα οχήματα μεταφοράς είναι κλεμμένα.

- Ομάδες που δραστηριοποιούνται στην πλαστογραφία αποδεικτικών ταυτότητας και ταξιδιωτικών εγγράφων: Στις ομάδες αυτές συνήθως ένα μέλος αναλαμβάνει την πλαστογραφία των εγγράφων και τα υπόλοιπα τη διάθεση αυτών στους ενδιαφερόμενους μετανάστες ή σε ομάδες που τους προωθούν στο εξωτερικό. Οι περισσότερες ομάδες αυτής της κατηγορίας αποτελούνται από άτομα ασιατικής καταγωγής και δραστηριοποιούνται στο κέντρο της Αθήνας (περιοχή Ομόνοιας). Χρησιμοποιούν εξελιγμένο τεχνολογικό εξοπλισμό για τη δημιουργία όσο το δυνατόν υψηλότερης ποιότητας εγγράφων και λαμβάνουν προστατευτικά μέτρα, ώστε η δράση τους να μην αποκαλύπτεται. Το τελευταίο διάστημα δραστηριοποιούνται και στην πλαστογράφιση άλλων δικαιολογητικών όπως άδειες οδήγησης ή εγγράφων απαραίτητων για τη σύναψη γάμων μεταξύ αλλοδαπών και ελληνίδων, με σκοπό την απόκτηση υπηκοότητας.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Η παράνομη διακίνηση μεταναστών από τις ομάδες που αναφέρθηκαν παραπάνω επηρεάζεται από πολιτικούς, οικονομικούς, κοινωνικούς και λοιπούς παράγοντες. Ειδικότερα, παράγοντες που επιδρούν στην ανάπτυξη αυτής της εγκληματικής δραστηριότητας είναι :

- **Η αυξημένη ζήτηση για υπηρεσίες διακίνησης, εισόδου, νομιμοποίησης και εξόδου αλλοδαπών μεταναστών.** Το χαμηλό επίπεδο ζωής και η φτώχεια στις χώρες προέλευσης των μεταναστών τους ωθούν προς τις ανεπτυγμένες χώρες της Δύσης. Την κατάσταση αυτή επέτεινε η πολιτική αστάθεια και οι πολεμικές συγκρούσεις που ξέσπασαν κατά το 2011 σε χώρες της Ασίας και της Αφρικής. Η προσέγγιση των χωρών της Ευρώπης με νόμιμο τρόπο είναι αδύνατη και προς τούτο οι μετανάστες προσφεύγουν στα παράνομα δίκτυα διακίνησης. Στην Ελλάδα κατά το 2011 παρατηρήθηκε ιδιαίτερη αύξηση των υποθέσεων διευκόλυνσης εξόδου μεταναστών καθώς η εδώ οικονομική κατάσταση δεν ευνοεί πλέον την παραμονή τους.
- **Η φύση της δραστηριότητας.** Αποτελεί σημαντικό παράγοντα προσέλκυσης καθώς η παράνομη διακίνηση μεταναστών εμπεριέχει μικρό ρίσκο τόσο για τα αρχηγικά όσο και τα υπόλοιπα μέλη των εγκληματικών ομάδων. Τα αρχηγικά μέλη συνήθως είναι άγνωστα και χρησιμοποιούν νόμιμες επιχειρήσεις και δραστηριότητες για την επίτευξη των σκοπών τους. Τα δε χαμηλόβαθμα μέλη (οδηγοί, μεταφορείς, φύλακες κ.λπ.) μπορούν εύκολα να απαλλαγούν από τους μετανάστες και να αποφύγουν τυχόν σύλληψη.
- **Η εκμετάλλευση του τομέα των μεταφορών.** Η παράνομη διακίνηση μεταναστών είτε από χώρα σε χώρα, είτε εντός της ελληνικής επικράτειας γίνεται εύκολα με τη χρήση των σύγχρονων μέσων μεταφοράς. Οι εγκληματικές ομάδες διακινούν μετανάστες τόσο στην ξηρά όσο και στη θάλασσα, ενώ τους προωθούν σε χώρες της Ευρώπης μέσω των ελληνικών διεθνών αεροδρομίων.

- **Η εφαρμογή της Συνθήκης Schengen η οποία επιτρέπει την ελεύθερη και ευκολότερη διακίνηση προσώπων μεταξύ των εσωτερικών συνόρων της Ε.Ε.** Η Ελλάδα είναι η ευρωπαϊκή χώρα που βρίσκεται εγγύτερα στη Μέση Ανατολή και την Ασία προσφέροντας έτσι ένα μεγάλο κίνητρο στους διακινητές μεταναστών, οι οποίοι τους προωθούν μέσω της Ελλάδας στις χώρες της Βόρειας Ευρώπης, εκμεταλλευόμενοι τα εκτεταμένα χερσαία και θαλάσσια σύνορα της με την Τουρκία.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Η συνολική δράση των ανωτέρω ομάδων έχει σημαντικές επιπτώσεις για την κοινωνική συνοχή της Χώρας με κυριότερες την αλλοίωση της πληθυσμιακής αναλογίας από τη συνεχή ροή αλλοδαπών, τη δέσμευση οικονομικών πόρων και μέσων για την αντιμετώπιση του φαινομένου και τη διαχείριση των μεταναστευτικών πληθυσμών, την αύξηση της εγκληματικότητας από τη μεμονωμένη δράση παράνομα εισελθόντων μεταναστών (κλοπές, ληστείες, διακίνηση ναρκωτικών κ.λπ.) ή την ένταξή τους σε οργανωμένες εγκληματικές ομάδες, την υποβάθμιση της δημόσιας υγείας λόγω των συνθηκών υγιεινής που επικρατούν στους χώρους που διαμένουν και συνωστίζονται παράνομοι μετανάστες και, τέλος, τη δημιουργία αρνητικής εικόνας για τη Χώρα στο εξωτερικό από την αδυναμία εκπλήρωσης των υποχρεώσεών της, σε ότι αφορά στη διαχείριση του προβλήματος και στη φύλαξη των εξωτερικών συνόρων της Ε.Ε.

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

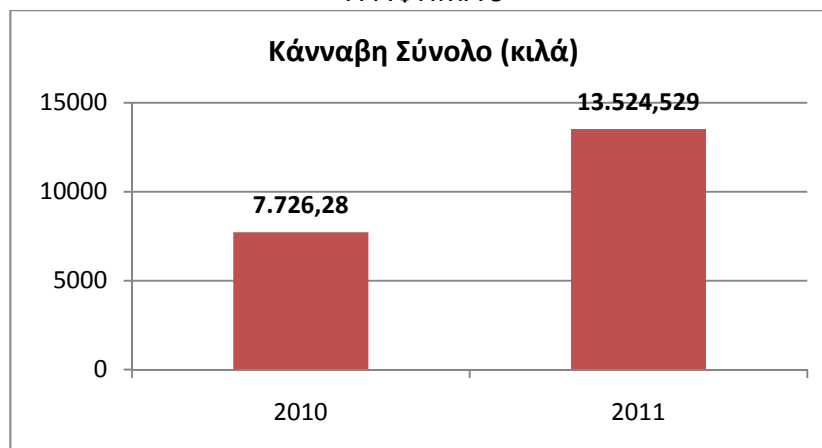
ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Στην παρούσα ανάλυση εξετάζονται οι δύο από τις τρεις θεμελιώδεις διαστάσεις του προβλήματος των ναρκωτικών στη Χώρα μας, δηλαδή η παραγωγή και η διακίνηση, που κατατάσσονται ανεπιφύλακτα στις δομές του Οργανωμένου Εγκλήματος. Η τρίτη διάσταση του προβλήματος, αυτή της χρήσης, δεν θα αποτελέσει αντικείμενο ανάλυσης.

Η διεθνής διάσταση της διακίνησης των ναρκωτικών είναι δεδομένη για την Ελλάδα καθότι δεν αποτελεί χώρα παραγωγής ηρωίνης ή κοκαΐνης, ενώ και η κάνναβη, παρότι καλλιεργείται στην ελληνική επικράτεια, εισάγεται και αυτή σε μεγάλο βαθμό. Επιπλέον, οι ποσότητες των ναρκωτικών που κατάσχονται δεν προορίζονται εξολοκλήρου για την εγχώρια αγορά, με την Ελλάδα να αποτελεί κυρίως χώρα διέλευσης των ναρκωτικών μέσω των χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων της καθώς και των διεθνών αεροδρομίων της.

Με βάση τα στοιχεία για τις κατασχέσεις κάνναβης το 2011 στη Χώρα μας η διακίνηση αλλά και παραγωγή κάνναβης ήταν ιδιαίτερα αυξημένες σε σχέση με το έτος 2010 με καθοριστικό το ρόλο των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων (ΓΡΑΦΗΜΑ 9). Σύμφωνα και με εκθέσεις διεθνών οργανισμών, στην περιοχή των Βαλκανίων κυρίαρχο ρόλο διαδραματίζουν οι αλβανικές εγκληματικές ομάδες που διακινούν κάνναβη που παράγεται στην Αλβανία και το Κόσσοβο στην Ελλάδα, την Ιταλία, και χώρες της Ν.Α. Ευρώπης μεταξύ των οποίων και η Τουρκία, όπου και ανταλλάσσεται με ηρωίνη.

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

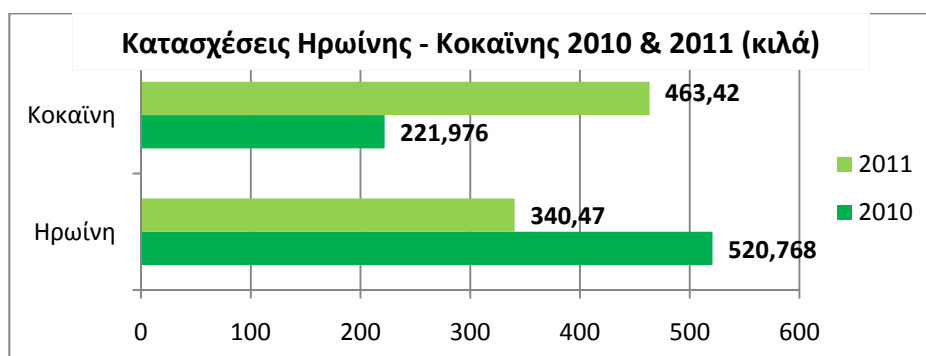

Αναφορικά με την ηρωίνη, οι ποσότητες που εισάγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση προέρχονται στο μεγαλύτερο μέρος τους από το Αφγανιστάν, απ' όπου διακινούνται οδικώς μέσω της Τουρκίας και των βαλκανικών χωρών. Η βαλκανική οδός διακίνησης ηρωίνης από την Τουρκία στη χώρα μας αποτελεί παραδοσιακό δρομολόγιο διακίνησης της ουσίας, όμως οι κατασχεθείσες ποσότητες ηρωίνης στα σύνορα με την Τουρκία κατά το 2011 υποδεικνύουν εξασθένιση της χρήσης του συγκεκριμένου άξονα, χωρίς ταυτόχρονα να μπορεί να γίνει λόγος για πλήρη απενεργοποίησή του. Το γεγονός αυτό ενδεχομένως να συνδέεται με την ενισχυμένη χρήση της οδού της Μαύρης Θάλασσας, όπου τα ναρκωτικά διακινούνται μέσω Γεωργίας και Ουκρανίας στη Ρουμανία και από εκεί στις χώρες της Βαλτικής και της Β.Δ. Ευρώπης.

Η Ελλάδα αποτελεί ενδιάμεσο προορισμό και για τις εγκληματικές ομάδες διακίνησης κοκαΐνης. Η Ισπανία και η Πορτογαλία παραμένουν τα κύρια σημεία εισόδου της ουσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά η κοκαΐνη φτάνει στην ευρωπαϊκή αγορά και με απευθείας μεταφορές εμπορευματοκιβωτίων από θαλάσσης ή αεροπορικώς μέσω των βαλκανικών χωρών. Κατά τη θαλάσσια μεταφορά η ουσία αποκρύπτεται μέσα στο μεταφερόμενο φορτίο. Η μεταφορά κοκαΐνης από αέρος γίνεται συνήθως με μη εμπορικά σκάφη, από επιβάτες μεταφορείς επιμελώς κρυμμένη στις αποσκευές τους και με δέματα μεταφορικών εταιριών.

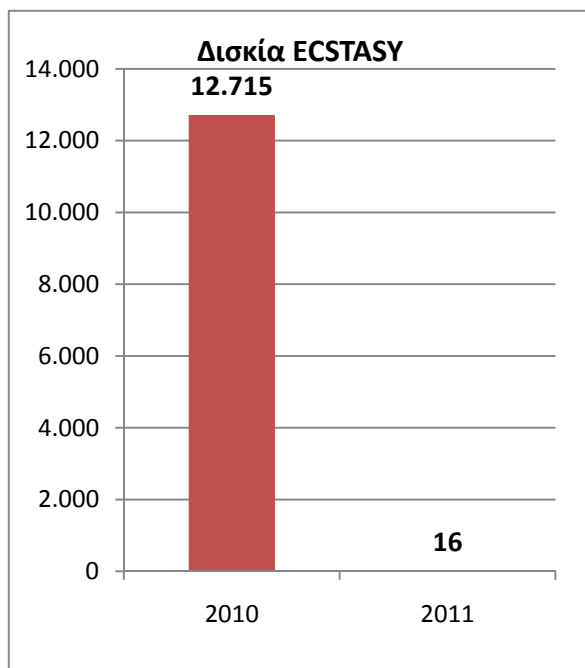
Στο ΓΡΑΦΗΜΑ 10 εμφανίζονται οι κατασχέσεις ηρωίνης και κοκαΐνης από τις ελληνικές διωκτικές αρχές το 2010 και το 2011.

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

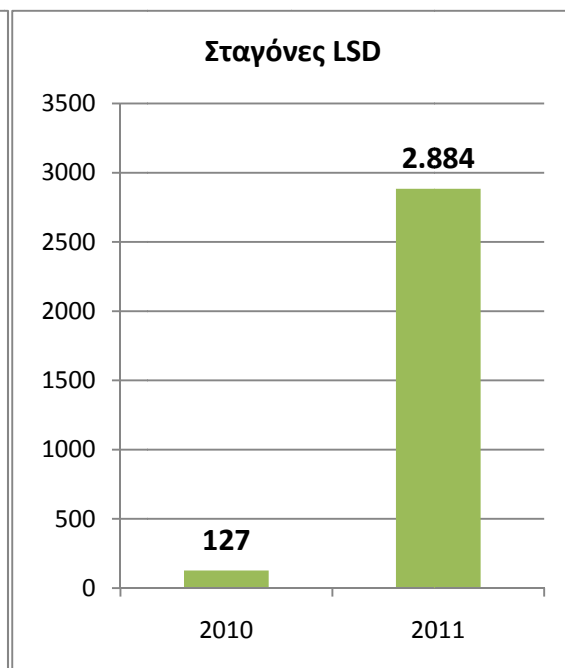

Αξιόλογη θέση στην αγορά των ναρκωτικών κατέχουν τα συνθετικά ναρκωτικά. Τα τελευταία χρόνια είναι μετά από την κάνναβη οι πιο διαδεδομένες ναρκωτικές ουσίες στην Ευρώπη λόγω του μικρού κόστους παρασκευής και της εύκολης διάθεσής τους στην αγορά. Σε ότι αφορά την Ελλάδα, η εξάπλωση των συνθετικών ναρκωτικών φαίνεται περιορισμένη, με τις κατασχέσεις ECSTASY, μιας από τις πιο διαδεδομένες ουσίες αυτής της κατηγορίας, να είναι ελάχιστες. Αντίθετα, σημαντικά αυξημένες ήταν οι κατασχέσεις του παραισθησιογόνου LSD σε σχέση με το 2010 (ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ 11 και 12).

ΓΡΑΦΗΜΑ 11

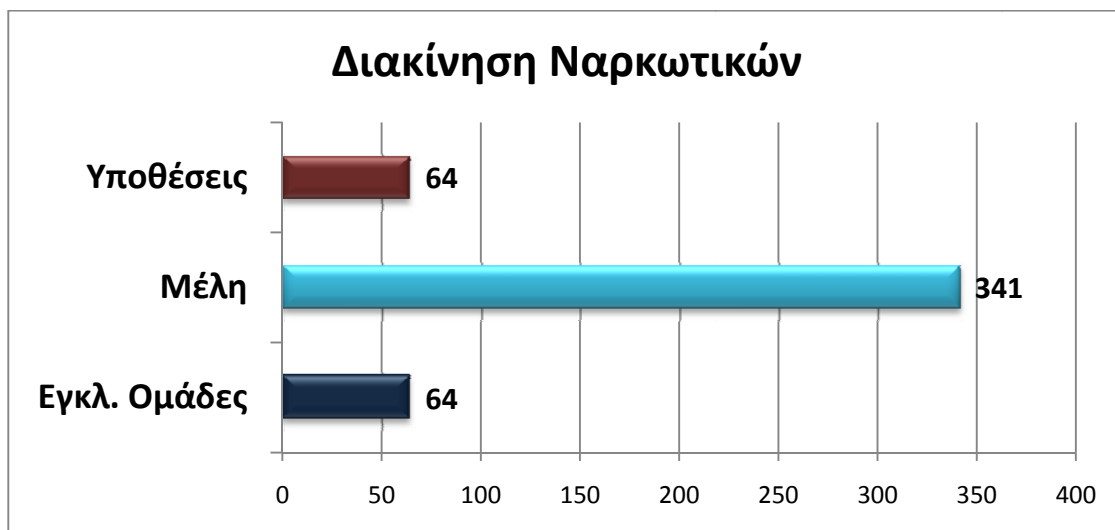
ΓΡΑΦΗΜΑ 12

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Κατά το 2011 εντοπίστηκαν σε 64 υποθέσεις, **64 εγκληματικές ομάδες με 341 μέλη** (ΓΡΑΦΗΜΑ 13) που δραστηριοποιήθηκαν στην παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών.

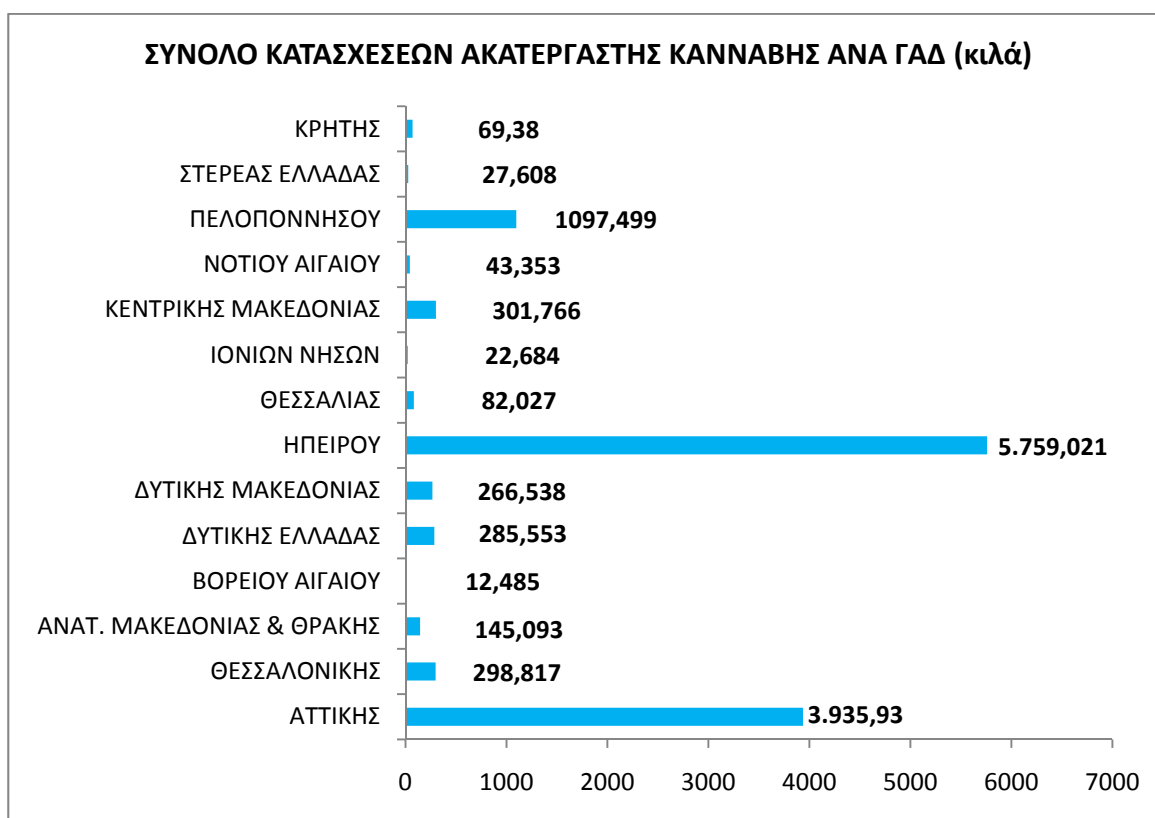
ΓΡΑΦΗΜΑ 13

Αυτές κατηγοριοποιούνται ως εξής :

- Αλβανικές εγκληματικές ομάδες που μεταφέρουν κάνναβη από την Αλβανία στην Ελλάδα.
Το μεγαλύτερο ποσοστό κάνναβης που διακινείται στη χώρα μας προέρχεται από την Αλβανία και μέσω της Ηπείρου προωθείται στην υπόλοιπη Χώρα (ΓΡΑΦΗΜΑ 14). Αλβανικές εγκληματικές ομάδες, μέλη των οποίων αποτελούν και ημεδαποί, μεταφέρουν την ναρκωτική ουσία, μέσω της ελληνοαλβανικής μεθορίου, στη Χώρα μας. Ο ρόλος των ημεδαπών μελών στην αρχηγική δομή των οργανώσεων φαίνεται ενισχυμένος σε ότι αφορά τη διακίνηση. Οι ομάδες αυτές χαρακτηρίζονται από διαρκή δράση και ιεραρχική δομή με διακριτούς ρόλους. Ηγετικά μέλη των οργανώσεων δεν συμμετέχουν στην μεταφορά, όπου στην πλειονότητα των περιπτώσεων γίνεται και ο έλεγχος από τις Αρχές, με αποτέλεσμα να αποφεύγουν τη σύλληψη. Τα μέλη των οργανώσεων που αναλαμβάνουν τη μεταφορά από την Αλβανία στη Χώρα μας διαθέτουν σε αρκετές περιπτώσεις οπλισμό. Ως μέσα μεταφοράς χρησιμοποιούνται οχήματα ημεδαπών και σχεδόν σε όλες τις μεγάλες υποθέσεις μεταφοράς υπάρχει προπομπός που ενημερώνει για τυχόν αστυνομικούς ελέγχους.

ΓΡΑΦΗΜΑ 14

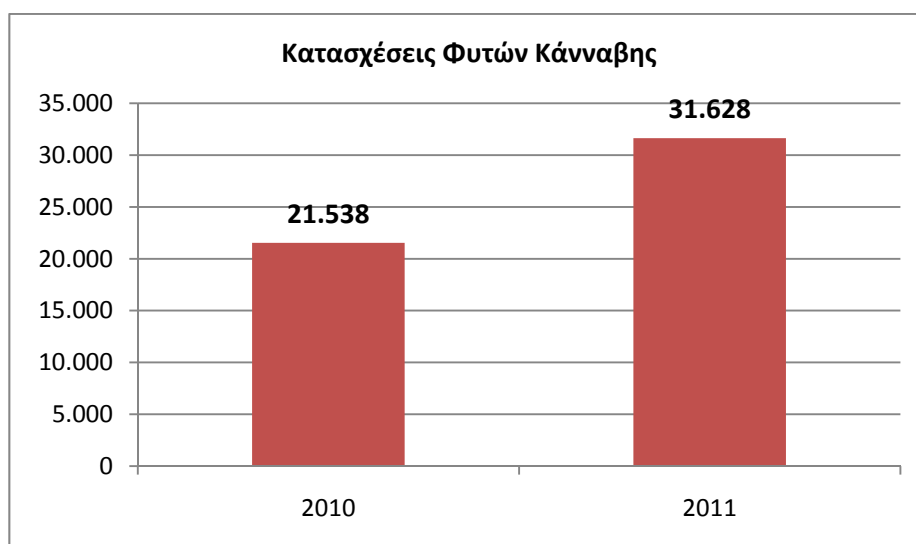

- Εγκληματικές ομάδες Ελλήνων και Αλβανών που δραστηριοποιούνται στην εξαγωγή κάνναβης από τη Χώρα μας. Η εξαγωγή γίνεται προς τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο με φορτηγά αυτοκίνητα διεθνών μεταφορών. Χώρα προέλευσης της κάνναβης στην πλειονότητα των περιπτώσεων είναι η Αλβανία. Τα δίκτυα αποθηκεύουν τα ναρκωτικά σε αποθήκες, στις οποίες γίνεται και η φόρτωση και απόκρυψη τους σε ειδικές

κρύπτες φορτηγών αυτοκινήτων. Οι αποθήκες φυλάσσονται από μέλη των οργανώσεων, τα οποία είναι οπλισμένα. Η δομή των οργανώσεων είναι πυραμιδική με τον εγκέφαλο - αρχηγό, συνεργάτες αυτού και μέλη με διακριτούς ρόλους, όπως οδηγούς φορτηγών και φύλακες αποθηκών.

- Εγχώριες εγκληματικές ομάδες που καλλιεργούν κάνναβη. Οι ομάδες αυτές αποτελούνται από ημεδαπούς τους οποίους συνήθως συνδέουν οικογενειακοί δεσμοί, φιλία ή επαγγελματική σχέση. Το 2011 οι κατασχεθείσες ποσότητες φυτών κάνναβης ήταν σημαντικές (ΓΡΑΦΗΜΑ 15) με συλλήψεις ηγετικών μελών τέτοιων ομάδων. Η δράση τους είναι πολυετής κάτι που εξασφαλίζει υψηλά κέρδη. Οι ομάδες αυτής της κατηγορίας δεν δραστηριοποιούνται μόνο στο στάδιο της παραγωγής, αλλά και της διακίνησης των ναρκωτικών σε χώρες όπως η Ολλανδία και η Ιταλία. Για το λόγο αυτό ηγετικά μέλη των οργανώσεων ιδρύουν ή χρησιμοποιούν νομότυπες επιχειρήσεις εξαγωγής προϊόντων, αποκρύπτοντας κατά τις εξαγωγές τα ναρκωτικά.

ΓΡΑΦΗΜΑ 15

- Εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στη διακίνηση ηρωίνης. Οι ομάδες αυτές αποτελούνται κυρίως από Τούρκους, Βούλγαρους και Αλβανούς υπηκόους που χρησιμοποιούν το νότιο βαλκανικό άξονα για τη μεταφορά της ηρωίνης από την Τουρκία στη Χώρα μας και στη συνέχεια σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Από τα στοιχεία της Ευροπολ προκύπτει ότι οι Τούρκοι συνήθως μεταφέρουν την ηρωίνη από το Αφγανιστάν, ενώ οι Βούλγαροι και οι Αλβανοί αναλαμβάνουν τη διακίνηση τους μέσω των ελληνοτουρκικών συνόρων. Η διακίνηση της ηρωίνης, δηλαδή, φαίνεται να ακολουθεί τη μεταναστευτική ροή από την Τουρκία προς τη Χώρα μας.

Σημαντικό ρόλο στη διακίνηση ηρωίνης διαδραματίζουν και αλβανικές εγκληματικές ομάδες, που συνεργάζονται με ημεδαπούς. Στη διάρκεια του 2011 σε δύο μεγάλα ελληνικά νησιά εξαρθρώθηκαν πολυμελείς εγκληματικές οργανώσεις, οι οποίες διακίνησαν μεγάλες ποσότητες ηρωίνης – αλλά και λοιπών ναρκωτικών – με βάση τα πληθυσμιακά κριτήρια. Οι ομάδες είχαν αρχηγό άτομο που αναλάμβανε την προμήθεια των περιοχών με τα

ναρκωτικά, πιθανόν συνεργαζόμενος με μέλη άλλων εγκληματικών οργανώσεων καθώς και τη στρατολόγηση των μικροδιακινητών. Και στις δύο περιπτώσεις διαπιστώθηκε η εμπλοκή ατόμων αλβανικής υπηκοότητας που δρούσαν μέσα από τις φυλακές.

- Εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στη διακίνηση κοκαΐνης. Η διακίνηση κοκαΐνης από χώρες της Λατινικής Αμερικής μέσω της Χώρας μας σε άλλες χώρες της Ευρώπης γίνεται κυρίως μέσα σε εμπορευματοκιβώτια - κοντέινερ. Η εθνοτική σύνθεση των εγκληματικών ομάδων δεν είναι εύκολο να προσδιοριστεί λόγω του μικρού αριθμού των υποθέσεων, πλην όμως φαίνεται ότι συμμετέχουν τόσο ημεδαποί, όσο και αλλοδαποί. Στη σημαντικότερη υπόθεση του προηγούμενου έτους συνελήφθησαν μέλη εγκληματικής οργάνωσης που χρησιμοποιούσε τη συγκεκριμένη μέθοδο από το 2009 για τη διακίνηση κοκαΐνης από τη Λατινική Αμερική σε χώρες της Ευρώπης με ενδιάμεσο προορισμό τη Χώρα μας. Αρχηγικά μέλη της οργάνωσης φέρονται υπήκοοι Μαυροβουνίου και σημαντικά μέλη Σέρβοι επιχειρηματίες. Ο ρόλος των συλληφθέντων το 2011 μελών της οργάνωσης στη Χώρα μας ήταν η νομιμοποίηση των κερδών της εγκληματικής δραστηριότητας είτε διακινώντας μεγάλα χρηματικά ποσά μέσω τραπεζών και υπεράκτιων εταιριών, είτε τοποθετώντας χρήματα σε τραπεζικές θυρίδες, είτε αγοράζοντας πολυτελή ακίνητα.

Σε ότι αφορά τα συνθετικά ναρκωτικά δεν προέκυψε η οργανωμένη δράση εγκληματικής ομάδας κατά το 2011. Αν και από τις διωκτικές Αρχές ανακαλύφθηκαν εργαστήρια επανατυποποίησης και συσκευασίας ηρωίνης ή κοκαΐνης (ΓΡΑΦΗΜΑ 16), υποθέσεις εντοπισμού εργαστηρίων παραγωγής συνθετικών ναρκωτικών δεν υπήρχαν. Παρά ταύτα είναι γεγονός ότι η Χώρα μας αποτελεί σημαντική αγορά συνθετικών ναρκωτικών ιδιαίτερα κατά την εαρινή τουριστική περίοδο όπου η ζήτηση αυξάνεται κατακόρυφα λόγω της τουριστικής κίνησης.

ΓΡΑΦΗΜΑ 16

Συνολικά πρέπει να αναφερθεί ότι σε αρκετές περιπτώσεις εγκληματικές ομάδες που είχαν εμπλοκή στην παραγωγή ή διακίνηση ναρκωτικών διαπιστώθηκε να εμπλέκονται και σε άλλες σοβαρές εγκληματικές δραστηριότητες όπως διακίνηση όπλων, τοκογλυφία, προστασία νυχτερινών κέντρων, μαστροπεία, πλαστογραφία κ.ο.κ. Επιπλέον, παρατηρήθηκε η τάση διακίνησης περισσότερων από ένα είδος ναρκωτικών από την ίδια ομάδα.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ

Τη δράση των παραπάνω ομάδων που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών επηρεάζουν οι κάτωθι παράγοντες :

- **Η γεωπολιτική θέση και μορφολογία της Ελλάδας.** Η θέση της Χώρας στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων την τοποθετεί αυτόματα στις βασικές οδούς διακίνησης ναρκωτικών από τα εκτεταμένα χερσαία και θαλάσσια σύνορα της, η αποτελεσματική επιτήρησή των οποίων από τις αρμόδιες διωκτικές Αρχές, είναι πολύ δύσκολη. Επίσης, η μορφολογία του εδάφους της επιτρέπει την καλλιέργεια κάνναβης σε πολλές περιοχές.
- **Η ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων και αγαθών στον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο.** Η κατάργηση των συνοριακών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης διευκολύνει τη μεταφορά ναρκωτικών ουσιών και ελαχιστοποιεί τους κινδύνους εντοπισμού των διακινητών.
- **Η ύπαρξη σχετικής αγοράς κατά τους θερινούς μήνες.** Η Ελλάδα αποτελεί διεθνή τουριστικό προορισμό κατά τη θερινή περίοδο, γεγονός που δυναμώνει την εγχώρια αγορά ναρκωτικών. Η ζήτηση κάνναβης καθώς και συνθετικών ναρκωτικών αυξάνεται σε τουριστικούς προορισμούς, όπου καταφθάνουν πολλοί τουρίστες και άτομα νεαρής ηλικίας που κάνουν χρήση αυτών των ουσιών.
- **Η χρήση από τις εγκληματικές οργανώσεις σύγχρονων τεχνολογικών και τεχνικών μέσων.** Εκτός των μέσων μεταφοράς (οχήματα, φορητά, πλωτά μέσα κ.λπ.) οι εγκληματικές ομάδες χρησιμοποιούν σύγχρονα μέσα επικοινωνίας για το συντονισμό των κινήσεών τους και ειδικές συσκευές για τον εντοπισμό απειλών. Επίσης, σε καλλιέργειες κάνναβης εντοπίστηκαν αρδευτικά δίκτυα και συστήματα παρακολούθησης για την άρδευση και προστασία των φυτειών.
- **Η μη αδρανοποίηση μελών εγκληματικών ομάδων που συλλαμβάνονται και φυλακίζονται.** Από την έρευνα υποθέσεων του προηγούμενου έτους προέκυψε ότι μέλη εγκληματικών ομάδων που κρατούνται σε φυλακές της χώρας, εξακολουθούν και έχουν ενεργό ρόλο στη διακίνηση ναρκωτικών.
- **Η χρήση νόμιμων δομών για τη διακίνηση των ναρκωτικών και τη νομιμοποίηση των κερδών από την παράνομη δραστηριότητα.** Οι εγκληματικές ομάδες χρησιμοποιούν νομότυπες επιχειρήσεις για τη διακίνηση των ναρκωτικών μαζί με τα εμπορεύματά τους, αλλά και τη νομιμοποίηση των εσόδων τους. Η τελευταία επιτυγχάνεται με τη ίδρυση εταιρειών, την αγορά ακινήτων και μέσων μεταφοράς ή την αποστολή χρηματικών ποσών σε υπεράκτιες εταιρίες.
- **Η διαμονή μεγάλου αριθμού παράνομα εισελθόντων μεταναστών στην Ελλάδα.** Οι μετανάστες που δεν έχουν εργασία και βρίσκονται παράνομα στη Χώρα είναι εύκολο να στρατολογηθούν από τις εγκληματικές ομάδες. Η ανάλυση των υποθέσεων δείχνει ότι συνήθως ασχολούνται με τη μεταφορά και διάθεση των ναρκωτικών στους χρήστες.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Οι επιπτώσεις της διακίνησης ναρκωτικών είναι ιδιαίτερα σοβαρές. Η κοινωνική απομόνωση και η οικονομική εξαθλίωση των χρηστών οδηγεί στη «γκετοποίηση» περιοχών, όπου συγκεντρώνονται για να κάνουν χρήση ναρκωτικών. Επίσης, οι χρήστες ναρκωτικών οδηγούνται στη διάπραξη άλλων αδικημάτων, όπως κλοπών και διαρρήξεων προκειμένου να εξασφαλίσουν τα προς το ζην ή χρήματα για την αγορά ουσιών.

Οι περιοχές των πόλεων όπου συγκεντρώνονται οι χρήστες και κατά συνέπεια και οι μικρο-διακινητές υποβαθμίζονται κοινωνικά και οικονομικά, καθώς επικρατεί καθεστώς ανασφάλειας και φόβου και οικονομικός μαρασμός από το κλείσιμο εμπορικών και άλλων επιχειρήσεων. Μεγάλος είναι και ο κίνδυνος για τη δημόσια υγεία, καθώς οι χρήστες σε μεγάλο ποσοστό είναι φορείς μεταδιδόμενων νοσημάτων.

ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ ΛΗΣΤΕΙΕΣ ΚΑΙ ΚΛΟΠΕΣ

ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Κατά το 2011 οι ληστείες και κλοπές που διαπράχθηκαν παρουσίασαν, γενικά, αύξηση σε σχέση με το 2010. Ειδικότερα το 2011 διαπράχθηκαν 96.925 κλοπές έναντι 90.931 το 2010 και 6.636 ληστείες έναντι 6.079 το 2010.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτών των εγκληματικών δραστηριοτήτων ήταν η μετατόπιση του ενδιαφέροντος των εγκληματικών ομάδων από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, και γενικότερα φυλασσόμενους στόχους (ΕΛ.ΤΑ., Δ.Ο.Υ., Ταμιευτήρια), προς τις ιδιωτικές περιουσίες δηλ. κατοικίες, εμπορικά καταστήματα, πρατήρια υγρών καυσίμων κ.λπ., Ειδικότερα κατά το 2011 διαπράχθηκαν συνολικά 190 ληστείες σε φυλασσόμενους στόχους έναντι 431 το 2010 και 1938 σε αφύλακτους έναντι 1143 το 2010.

Επίσης, παρατηρήθηκε μετατόπιση των εγκληματικών δραστηριοτήτων σε όμορους νομούς μεγάλων αστικών κέντρων όπου οι ευκαιρίες για δράση ήταν περισσότερες. Το γεγονός αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό και στην ανάπτυξη της Δίκυκλης Αστυνόμευσης στα αστικά κέντρα. Ιδιαίτερη αύξηση παρουσίασαν, επίσης, οι κλοπές οχημάτων (32.242 έναντι 27.587 το 2010) αλλά και οι κλοπές μετάλλων (1.356 έναντι 1.035 το 2010).

Για τις εγκληματικές ομάδες που διέπραξαν οργανωμένες ληστείες και κλοπές στη Χώρα μας δεν προκύπτει η εμπλοκή τους σε διεθνή εγκληματικά δίκτυα. Εξαιρεση αποτέλεσε η εξάρθρωση εγκληματικής ομάδας που προέβαινε σε κλοπές από κοσμηματοπωλεία και καταστήματα ειδών πολυτελείας, η οποία, όπως προέκυψε, αποτελούσε μέρος ευρύτερης εγκληματικής οργάνωσης που δραστηριοποιούνταν και σε άλλες χώρες.

Από την ανάλυση των υποθέσεων που απασχόλησαν τις ελληνικές αρχές κατά το 2011, τα βασικά στάδια των ανωτέρω εγκληματικών δραστηριοτήτων διαμορφώνονται γενικά ως εξής:

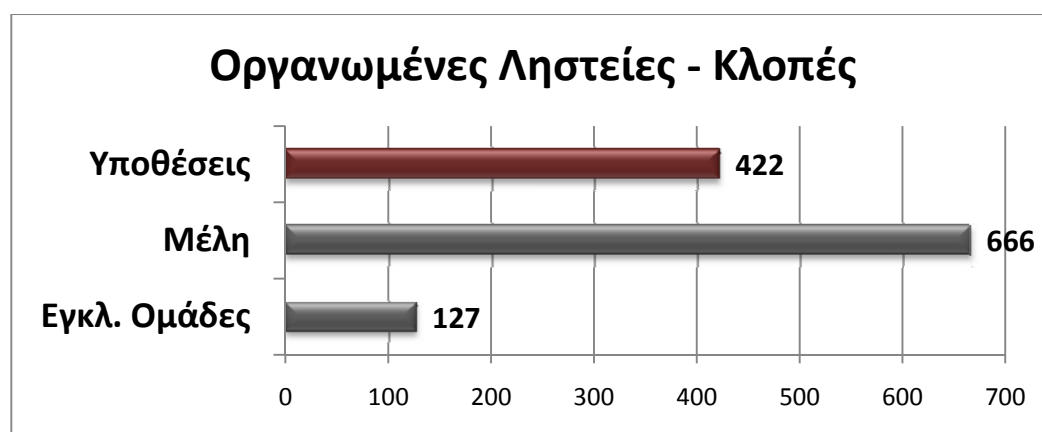
- **Η συνένωση των μελών προκειμένου να προβούν στις έκνομες ενέργειες.**

- **Η προμήθεια των απαραίτητων μέσων για την διάπραξη των αδικημάτων** όπως οπλισμού, οχημάτων, διαρρηκτικών εργαλείων, μέσων επικοινωνίας κ.λπ. Η προμήθεια των μέσων πραγματοποιείται τόσο από την νόμιμη όσο και από την παράνομη αγορά.
- **Η διάπραξη των εγκληματικών πράξεων.** Τα εγκλήματα διαπράττονται βάση σχεδίου, στο οποίο κάθε μέλος της ομάδας έχει συγκεκριμένο ρόλο.
- **Η νομιμοποίηση των εσόδων της εγκληματικής δραστηριότητας από την πώληση – διάθεση των προϊόντων του εγκλήματος.** Τα χρηματικά ποσά που αποκτώνται παράνομα νομιμοποιούνται με αγορές διαφόρων προϊόντων και αξιών είτε στη Χώρα μας, είτε στις χώρες καταγωγής των δραστών.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Κατά το 2011 εντοπίσθηκε η δράση **127 εγκληματικών ομάδων** (ΓΡΑΦΗΜΑ 17) στις οποίες δραστηριοποιήθηκαν 666 μέλη και ενεπλάκησαν σε 422 υποθέσεις. κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με το είδος της δράσης τους.

ΓΡΑΦΗΜΑ 17

Έτσι εμφανίζονται εγκληματικές ομάδες που διέπραξαν :

- Διακεκριμένες κλοπές σε οικίες.
- Ληστείες σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εμπορικά καταστήματα, δημόσιες επιχειρήσεις, χρηματοποστολές, οικίες κ.λπ.
- Κλοπές οχημάτων.
- Κλοπές μετάλλων.

Τα μέλη των εγκληματικών ομάδων προέρχονται κυρίως από την Αλβανία και τη Χώρα μας και λιγότερο από χώρες όπως η Γεωργία, η Ρουμανία, η Βουλγαρία, το Πακιστάν, το Αφγανιστάν και η Αλγερία. Οι εγκληματικές ομάδες αποτελούνται από άτομα με ίδια εθνική καταγωγή σε ποσοστό κοντά στο 60%, υπήρξαν όμως και περιπτώσεις συνεργασίας

ημεδαπών με αλλοδαπούς (κυρίως Αλβανούς και Ρουμάνους). Πιο «κλειστές» μπορούν να χαρακτηριστούν οι ομάδες Γεωργιανών και Βούλγαρων.

Οι εγκληματικές ομάδες απαρτίζονται συνήθως από 3-10 άτομα και η δράση τους δεν εκτείνεται σε μεγάλα γεωγραφικά όρια. Η δομή τους είναι, συνήθως, επίπεδη χωρίς σημαντική ιεραρχία. Οι δράστες δρουν ομαδικά, βάση σχεδίου και καθορισμένους ρόλους. Η διάρκεια δράσης των εγκληματικών ομάδων ποικίλει από 2 έως 12 μήνες πριν από τη σύλληψη των μελών τους, ενώ είναι σπάνιες οι εγκληματικές ομάδες που παρουσιάζουν συνεχή δράση υπό την ίδια σύνθεση για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Από τις υποθέσεις που ερευνήθηκαν για το έτος 2011 προέκυψε ότι πολλά άτομα που ενεπλάκησαν σε οργανωμένες ληστείες και κλοπές είχαν κατηγορηθεί κατά το παρελθόν για σοβαρές εγκληματικές πράξεις (διακίνηση ναρκωτικών, εκβιάσεις, απάτες, ανθρωποκτονίες). Επίσης, πολλοί από τους συλληφθέντες ήταν δραπέτες φυλακών ή καταδικασμένοι για παρόμοια αδικήματα που έχουν αποφυλακιστεί.

Ένα ακόμα κοινό στοιχείο των εγκληματικών ομάδων είναι η χρήση πλαστών αποδεικτικών και στοιχείων ταυτότητας από τα μέλη τους, που εξυπηρετεί τόσο τη νόμιμη παραμονή τους στη Χώρα, όσο και την απόκρυψη των πραγματικών τους στοιχείων.

ΛΗΣΤΕΙΕΣ

Σε ότι αφορά τις ληστείες, οι δράστες αυτών είναι στην πλειοψηφία τους έμπειροι στην διάπραξη αυτού του είδους εγκλημάτων. Αυτό φανερώνει ο σχεδιασμός και η μεθοδικότητα της δράσης τους. Ο στόχος παρακολουθείται στενά πριν την τέλεση της πράξης και μελετούνται οι τρωτότητες του. Παράλληλα σχεδιάζεται όχι μόνο ο τρόπος δράσης αλλά και ο τρόπος ασφαλούς διαφυγής.

Το παρελθόν έτος παρατηρήθηκε έντονη δραστηριότητα με ληστείες σε καταστήματα και ιδιωτικές κατοικίες, τα οποία δεν φυλάσσονται και ενέχουν μικρότερο κίνδυνο σύλληψης από τις αστυνομικές αρχές. Οι ληστείες σε ιδιωτικές οικίες παρέχουν ευχερέστερη πρόσβαση – διαφυγή, κυρίως τις νυχτερινές ώρες και παράλληλα αυξημένη πιθανότητα ανεύρεσης ποσότητας χρημάτων αναληφθέντων από τράπεζες για «φύλαξη» ή τιμαλφών. Επιλέγονται οικίες συχνότερα σε περιοχές με αραιότερη οικιστική δόμηση, όπου διαμένουν άτομα μειωμένης δυνατότητας αντίστασης (μεμονωμένα – γυναίκες ή μεγαλύτερης ηλικίας), χωρίς όμως, να αναστέλλεται η δράση τους και σε άλλες δυσχερέστερες για τους δράστες συνθήκες, αν εκτιμάται η ύπαρξη χρημάτων εντός των οικιών.

Στις περισσότερες των περιπτώσεων ληστειών (ή διαρρήξεων) σε οικίες οι δράστες αναζητούν τα κλειδιά των οχημάτων, τα οποία αφαιρούν, χρησιμοποιώντας τα παράλληλα για να διαφύγουν και να μεταφέρουν τα κλοπιμαία.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα των εμπλεκόμενων εγκληματικών ομάδων αποτελεί η χρήση βίας και η έλλειψη δισταγμού στη χρήση των πυροβόλων όπλων. Η βία ασκείται σε βάρος τόσο των θυμάτων, όσο και των διωκτικών αρχών που θα εμπλακούν μαζί τους. Σε αρκετές περιπτώσεις απόπειρες ληστειών είχαν ως αποτέλεσμα το θάνατο ή σοβαρό τραυματισμό των παθόντων, τρίτων προσώπων που βρίσκονταν τυχαία στον τόπο του εγκλήματος ή αστυνομικών.

Τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη διάπραξη των ληστειών παρουσιάζουν ποικιλομορφία. Ο οπλισμός αποτελεί απαραίτητο μέσο των εγκληματικών ομάδων που διαπράττουν ληστείες. Υπήρξαν περιπτώσεις κατά τις οποίες οι δράστες έφεραν και χειροβομβίδες. Ο οπλισμός προέρχεται από την παράνομη αγορά και η προμήθεια γίνεται από άλλες εγκληματικές ομάδες.

Εκτός των όπλων, οι εγκληματικές ομάδες χρησιμοποιούν οχήματα για την μετακίνηση τους προς το σημείο δράσης αλλά και για την διαφυγή τους. Αυτά είναι συνήθως κλεμμένα με αλλοιωμένα στοιχεία κυκλοφορίας που εγκαταλείπονται μετά την ολοκλήρωση της πράξης, ενώ σπάνιες ήταν οι περιπτώσεις χρήσης οχημάτων που ανήκουν στα μέλη τους.

Επίσης, άλλα μέσα που χρησιμοποιούνται είναι είδη απόκρυψης (π.χ. κουκούλες, γάντια κ.λπ.), διαρρηκτικά εργαλεία και μέσα επικοινωνίας (κινητά τηλέφωνα ή φορητοί ασύρματοι).

ΚΛΟΠΕΣ ΣΕ ΟΙΚΙΕΣ

Οι περισσότερες κλοπές που διαπράττονται στη Χώρα μας αφορούν μεμονωμένους δράστες που δεν αποτελούν μέλη κάποιας εγκληματικής οργάνωσης. Στις περιπτώσεις που αφορούν δράση εγκληματικών ομάδων, οι κλοπές διαπράττονται σε βάρος εμπορικών επιχειρήσεων και πολυτελών οικιών. Αφαιρούνται χρηματικά ποσά, τιμαλφή, κοσμήματα, ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές.

Οι εγκληματικές ομάδες που διαπράττουν κλοπές αποτελούνται κυρίως από υπηκόους Αλβανίας, Γεωργίας και Ρουμανίας. Οι στόχοι παρακολουθούνται πριν την πράξη, ενώ οι δράστες ενεργούν συνήθως νυχτερινές ώρες ή ώρες που οι ένοικοι απουσιάζουν από τις οικίες τους.

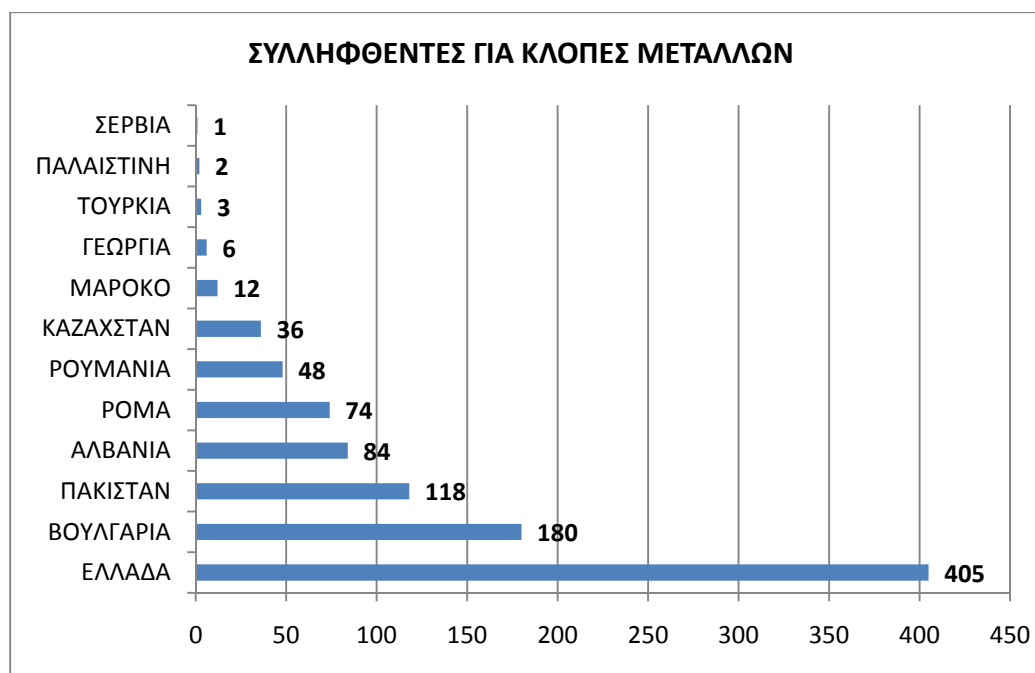
Τα μέλη των εγκληματικών ομάδων χωρίζονται σε υποομάδες και κατανέμουν τους ρόλους μεταξύ τους (τσιλιαδόρος, αναρριχητής, μπουκαδόρος, οδηγός). Παρουσιάζουν ιδιαίτερα μεγάλη εξειδίκευση και τεχνογνωσία. Αυτό καταδεικνύει η διάπραξη μεγάλου αριθμού κλοπών και διαρρήξεων χωρίς να γίνονται αντιληπτοί.

ΚΛΟΠΕΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

Σημαντική αύξηση παρατηρήθηκε το έτος 2011 στη διάπραξη κλοπών μετάλλων, οι οποίες αφορούν σε : κλοπές καλωδίων χαλκού ή αλουμινίου, κλοπές μετασχηματιστών και γενικότερα κλοπές αντικειμένων που είναι κατασκευασμένα από μέταλλα με σημαντική αξία πώλησης. Το φαινόμενο εκτείνεται σε όλη τη Χώρα και κυρίως όπου υπάρχει σιδηροδρομικό δίκτυο και υποσταθμοί της Δ.Ε.Η. Η οικονομική ζημιά για τις υπηρεσίες (Ο.Σ.Ε., Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε.) αλλά και τις επιχειρήσεις που επεξεργάζονται τέτοια υλικά είναι ιδιαίτερα μεγάλη. Σε κλοπές τέτοιου είδους δραστηριοποιούνται εγκληματικές ομάδες με μέλη ημεδαπούς (κυρίως ΡΟΜΑ) και υπηκόους Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Πακιστάν κ.λπ. (ΓΡΑΦΗΜΑ 18).

Οι ομάδες αυτές αφαιρούν τα μεταλλικά αντικείμενα και τα προωθούν σε εταιρείες ανακύκλωσης ή παράνομες «μάντρες» (σκραπατζίδικα) απ'όπου λαμβάνουν το αντίστοιχο χρηματικό αντίτιμο.

ΓΡΑΦΗΜΑ 18

ΚΛΟΠΕΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

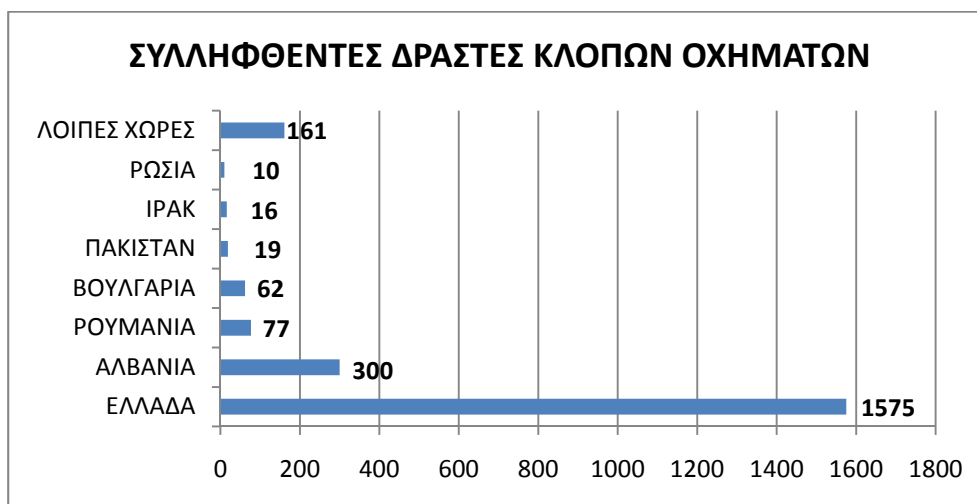
Οι κλοπές οχημάτων που διαπράχθηκαν στη Χώρα μας κατά το έτος 2011 αφορούσαν περιπτώσεις, κατά τις οποίες τα οχήματα που αφαιρέθηκαν, χρησιμοποιήθηκαν από εγκληματικές ομάδες είτε για την διάπραξη άλλων εγκλημάτων (ληστείες, κλοπές, μεταφορά παράνομων μεταναστών κ.λπ.), είτε για να χρησιμοποιηθούν ως ανταλλακτικά, είτε για να διατεθούν προς πώληση σε άλλες χώρες.

Οι περισσότερες υποθέσεις αφορούσαν κλοπές οχημάτων με σκοπό τη χρήση τους ως ανταλλακτικά. Στις περιπτώσεις αυτές οι εγκληματικές ομάδες εφάρμοζαν συγκεκριμένες μεθόδους αφαίρεσης των οχημάτων επεμβαίνοντας στα συστήματα ασφαλείας τους (συναγερμοί, κλειδαριές κ.λπ.) και στη συνέχεια τα διέθεταν σε συνεργεία ή μάντρες αυτοκινήτων. Σε αρκετές περιπτώσεις οι δράστες έδειχναν προτίμηση σε συγκεκριμένους τύπους οχημάτων, ενώ συνεργάζονταν και με μηχανικούς αυτοκινήτων για τη διάπραξη των κλοπών.

Η αφαίρεση οχημάτων σε πολλές των περιπτώσεων ληστειών σε οικίες, αποτελεί προϊόν στοχευμένης και κατά παραγγελία δράσης ως προς τον τύπο και το είδος του, εξασφαλίζει την ακεραιότητα του οχήματος, και παρέχει ευκολία διοχέτευσης σε άλλες αγορές. Κατά κανόνα τα οχήματα αυτά περνούσαν από την εγκληματική ομάδα που τα αφαιρούσε στις ομάδες που τα χρησιμοποιούσαν τελικά με αλλαγμένα στοιχεία κυκλοφορίας (πινακίδες και άδειες κυκλοφορίας). Ωστόσο εξαρθρώθηκε Ε.Ο. που δραστηριοποιήθηκε μόνο στην «παραγγελία» αφαίρεσης οχήματος σε συνεργαζόμενες Ε.Ο, την παραλαβή και διοχέτευση του σε αγορές του εξωτερικού, αλλά και άλλες εγκληματικές ομάδες προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για την τέλεση αξιόποινων πράξεων.

Οι εθνικότητες των μελών των ανωτέρω εγκληματικών ομάδων είναι κυρίως η ελληνική και η αλβανική (ΓΡΑΦΗΜΑ 19). Διαθέτουν συνήθως μεγάλη εξειδίκευση και τεχνογνωσία, ενώ επεκτείνουν τη δράση τους και σε άλλα εγκληματικά πεδία, όπως η πλαστογραφία και η υφαρπαγή ψευδών βεβαιώσεων από δημόσιες υπηρεσίες, για την αλλαγή των στοιχείων κυκλοφορίας των αφαιρεθέντων οχημάτων και του ιδιοκτησιακού τους καθεστώτος.

ΓΡΑΦΗΜΑ 19

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΠΡΑΞΗ ΚΛΟΠΩΝ ΚΑΙ ΛΗΣΤΕΙΩΝ

Οι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη της συγκεκριμένης εγκληματικής δραστηριότητα είναι οι εξής :

- **Η οικονομική κρίση στην Χώρα μας** έχοντας ως επακόλουθο την άνοδο του ποσοστού ανεργίας του πληθυσμού και την μείωση του μέσου εισοδήματος των πολιτών είναι το κατάλληλο υπόστρωμα για την ευδοκίμηση εγκληματικών δραστηριοτήτων. Παράλληλα διευκολύνει τη στρατολόγηση ατόμων που στο παρελθόν δεν είχαν εμπλακεί σε εγκληματικές δραστηριότητες.
- **Η ανάληψη μεγάλων χρηματικών ποσών από τις τράπεζες** και η μεταφορά τους στις οικίες έχει επιτείνει το φαινόμενο των ληστειών και κλοπών από οικίες ιδιωτών. Επιλέγονται κυρίως άτομα μεγάλης ηλικίας που αδυνατούν να αντισταθούν αποτελεσματικά, ενώ οι δράστες εξασφαλίζουν εύκολη διαφυγή πριν ενημερωθούν οι αστυνομικές αρχές.
- **Η εύκολη προμήθεια από τις εγκληματικές ομάδες βαρύ οπλισμού** αποτελεί παράγοντα διευκόλυνσης της συγκεκριμένης εγκληματικής δραστηριότητας. Άτομα που σκοπεύουν να δραστηριοποιηθούν στην διάπραξη κλοπών και ληστειών δεν δυσκολεύονται να βρουν τον απαραίτητο οπλισμό μέσω δικτύων που δραστηριοποιούνται στην παράνομη αγορά.
- **Η αλλαγή νομοθεσίας** που έχει ως αποτέλεσμα τη γρήγορη αποφυλάκιση συλληφθέντων επιτείνει το πρόβλημα, αφού οι αποφυλακισθέντες συνεχίζουν τη δραστηριότητά τους και μετά την έξοδό τους από τα σωφρονιστικά καταστήματα.

- Ειδικά για τις κλοπές μετάλλων, η άνηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας οφείλεται **στην αύξηση της τιμής τους διεθνώς** και στην απόδοση μεγάλων κερδών από την πώλησή τους.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Σε ότι αφορά τις επιπτώσεις της δράσης των εγκληματικών ομάδων αυτής της κατηγορίας κυριότερη από αυτές είναι η εδραίωση κλίματος φόβου, ανασφάλειας και αβεβαιότητας στους πολίτες, η οποία με την σειρά της κλονίζει την εμπιστοσύνη της κοινωνίας προς τις αρχές επιβολής του νόμου και τη δικαιοσύνη. Στις συνέπειες, βεβαίως, δεν μπορεί να μην αναφερθεί και το οικονομικό κόστος αυτών των εγκλημάτων, καθώς πλήττουν σοβαρά τη δημόσια και ιδιωτική περιουσία.

ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

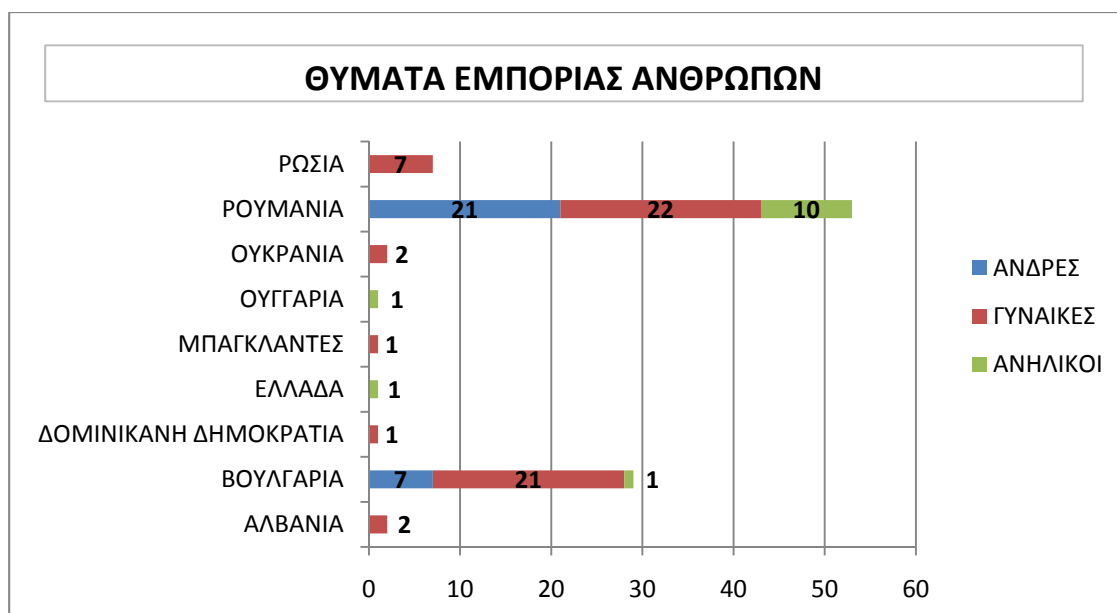
Το εμπόριο ανθρώπων για το έτος 2011 στην Ελλάδα, εμφανίζεται με τις μορφές της σεξουαλικής εκμετάλλευσης γυναικών, της εργασιακής εκμετάλλευσης ατόμων και του εμπορίου βρεφών.

Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων προέρχονται κυρίως από χώρες ή περιοχές με χαμηλό βιοτικό επίπεδο, όπου ζουν σε συνθήκες φτώχειας και ανέχειας, γεγονός που τα καθιστά ευάλωτα στις υποσχέσεις για καλύτερη ζωή που τους δίνουν τα μέλη των εγκληματικών ομάδων που τα προσεγγίζουν. Κύριο πρόσχημα για την προσέγγιση των θυμάτων αποτελεί αυτό της ανεύρεσης εργασίας.

Πολλές φορές, οι εγκληματικές ομάδες για να πείσουν τα θύματα τους, τους παρουσιάζουν μια επίπλαστη πραγματικότητα, ενώ σε άλλες περιπτώσεις π.χ. σε γυναίκες που εκδίδονται έναντι αμοιβής, οι πραγματικές συνθήκες που παρουσιάζονται απέχουν μακράν από όσα τους έχουν υποσχεθεί. Υπάρχουν ακόμη και περιπτώσεις που τα θύματα δεν συνειδητοποιούν ότι αποτελούν αντικείμενο εκμετάλλευσης, όπως όταν απασχολούνται σε αγροτικές εργασίες ή σε βιοτεχνίες - βιομηχανίες.

Κατά το 2011 παρατηρήθηκε ελαφρά αύξηση του αριθμού των θυμάτων εμπορίου ανθρώπων σε σχέση με το έτος 2010 (97 θύματα έναντι 92 το 2010). Στην πλειοψηφία τους πρόκειται για άτομα προερχόμενα από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και κυρίως από τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία (ΓΡΑΦΗΜΑ 20). Αντίθετα, άτομα προερχόμενα από την Ουκρανία και τη Ρωσία αντιπροσωπεύουν πλέον ποσοστό μικρότερο του 10%. Αξίζει, ακόμα, να σημειωθεί η μείωση του συνολικού αριθμού των υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων σε σχέση με το 2010 (41 έναντι 62). Σε ότι αφορά τις εγκληματικές ομάδες δραστηριοποιήθηκαν **δέκα (10)** αποτελούμενες από συνολικά εξήντα πέντε (65) μέλη.

ΓΡΑΦΗΜΑ 20

Ιδιαίτερα ευάλωτες ομάδες λόγω χαμηλού βιοτικού επιπέδου, κοινωνικών δομών και ασταθούς οικονομικής κατάστασης των χωρών τους, αποτελούν μεγάλες κατηγορίες πληθυσμών, (ιδιαίτερα ROMA), που εύκολα προσεγγίζουν και εκμεταλλεύονται ολιγομελείς εγκληματικές ομάδες, μέλη των οποίων είναι κυρίως ομοεθνείς τους, με σκοπό τη γενετήσια και την εργασιακή τους εκμετάλλευση, αλλά και την εκμετάλλευσή τους για επαιτεία.

Από την ανάλυση των υποθέσεων που απασχόλησαν τις ελληνικές αρχές κατά το 2011, τα βασικά στάδια των ανωτέρω εγκληματικών δραστηριοτήτων διαμορφώνονται γενικά ως εξής:

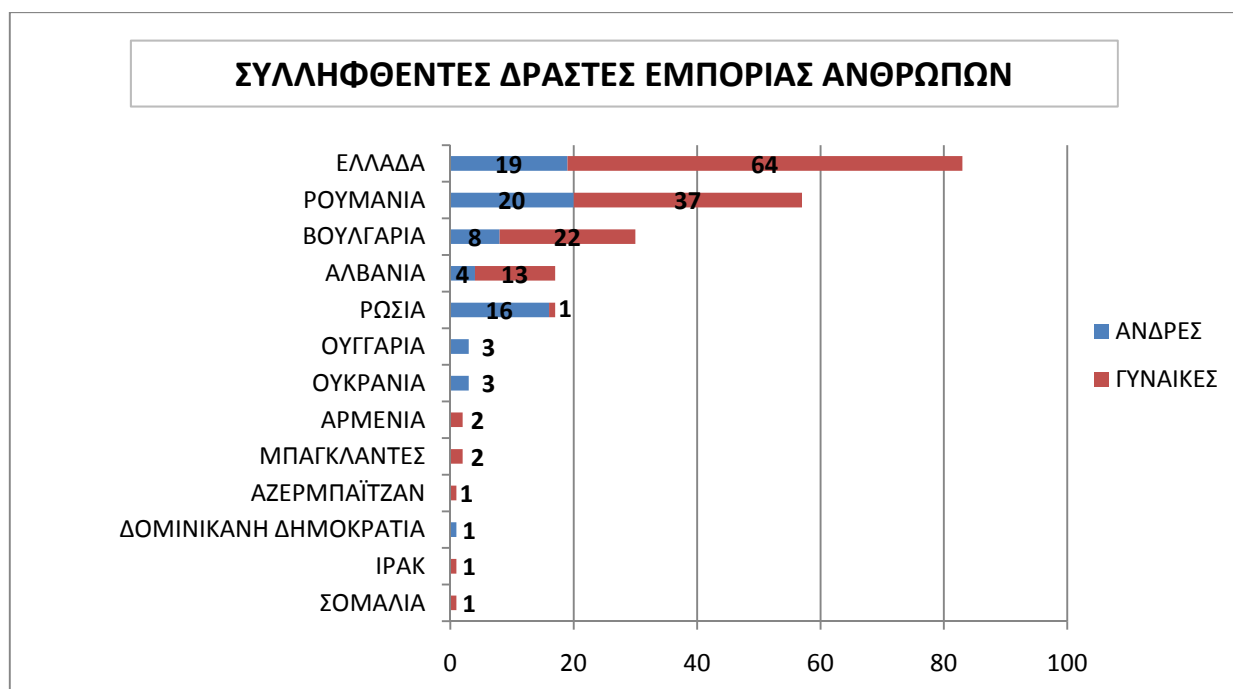
- **Η προσέγγιση και στρατολόγηση των θυμάτων στις χώρες προέλευσής τους.**
- **Η μεταφορά των θυμάτων στη χώρα προορισμού.**
- **Η παραλαβή των θυμάτων από μέλη εγκληματικών ομάδων στη χώρα προορισμού.**
- **Ο εξαναγκασμός του θύματος στην παράνομη εργασία.**

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Οι σημαντικότερες οργανωμένες εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στο εμπόριο ανθρώπων είναι αυτές που έχουν τη δυνατότητα ελέγχου όλων των σταδίων της διαδικασίας, δηλαδή από τη στρατολόγηση των θυμάτων, την προμήθεια ταξιδιωτικών εγγράφων, μέχρι τη μεταφορά και την εκμετάλλευσή τους στη Χώρα μας. Οι υπερεθνικές αυτές ομάδες έχουν τη δυνατότητα να ελέγχουν μεγάλο αριθμό θυμάτων και μέλη αυτών δραστηριοποιούνται στις χώρες προέλευσης, διέλευσης και προορισμού των θυμάτων.

Σημαντική κρίνεται, επίσης, η δράση των εγχώριων εγκληματικών ομάδων. Οι ομάδες αυτές συνεργάζονται με άλλες εγκληματικές οργανώσεις ή μέλη αυτών στις χώρες προέλευσης των θυμάτων, σε διάφορα στάδια της διαδικασίας. Στο ΓΡΑΦΗΜΑ 21 εμφανίζονται οι συλληφθέντες δράστες εμπορίας ανθρώπων κατά εθνικότητα το έτος 2011.

ΓΡΑΦΗΜΑ 21

Οι πιο σημαντικές εγκληματικές ομάδες εμπορίας ανθρώπων που δραστηριοποιήθηκαν κατά το 2011 είναι οι ακόλουθες:

- Εγκληματικές Ομάδες που δραστηριοποιούνται στην παράνομη διακίνηση γυναικών. Ομάδες από άτομα βουλγαρικής καταγωγής που εμπλέκονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Δραστηριοποιούνται, πέραν των μεγάλων πόλεων, και σε μικρές επαρχιακές όπου μεταφέρουν τα θύματα και τα μεταπωλούν σε ημεδαπούς συνεργούς τους που διατηρούν επιχειρήσεις (μπαρ, οίκους ανοχής, κ.λπ.), ενώ σύνηθες είναι και το φαινόμενο παροχής υπηρεσιών από τα θύματα σε σπίτια και διαμερίσματα. Στις υποθέσεις που επιλήφθηκαν οι ελληνικές Αρχές διαπιστώθηκε η άσκηση βίας στα θύματα προκειμένου να έρχονται σε σεξουαλική επαφή με τους πελάτες και οι παρακράτηση του συνόλου των χρημάτων που τους αποδίδονταν.

Με ανάλογο τρόπο δρουν στη Χώρα μας και εγκληματικές ομάδες Ρουμάνων. Η εξαπάτηση των θυμάτων γίνεται με το πρόσχημα της ανεύρεσης εργασίας ως οικιακοί βοηθοί ή καθαρίστριες. Χαρακτηριστική ήταν η δράση εγκληματικής ομάδας που εξαρθρώθηκε το έτος 2011, που τα θύματα υπόκειντο σε ξυλοδαρμούς, βιασμούς και στη χορήγηση ναρκωτικών ουσιών προκειμένου να καμφθεί η αντίστασή τους. Εκτός των ανωτέρω ομάδων, στη Χώρα μας δραστηριοποιούνται και αλβανικές ομάδες που διακινούν γυναίκες με σκοπό τη σεξουαλική τους εκμετάλλευση.

Σε ότι αφορά τους δράστες, παρατηρείται μεγάλη αύξηση της συμμετοχής γυναικών σε αυτές τις εγκληματικές ομάδες σε σχέση με το έτος 2010 (145 έναντι 83), πολλές εκ των οποίων υπήρξαν προηγουμένως θύματα εκμετάλλευσης και πλέον δρουν ως μέλη των εγκληματικών οργανώσεων, γεγονός που υποδεικνύει μία περίπλοκη διανομή ρόλων στις

ομάδες. Η θέση των γυναικών μελών φαίνεται να ισχυροποιείται σε όλες τις ομάδες τόσο στο στάδιο της στρατολόγησης όσο και στα υπόλοιπα στάδια της διαδικασίας.

Οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στην παράνομη διακίνηση ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική τους εκμετάλλευση λαμβάνουν προστατευτικά μέτρα για την ασφαλέστερη και πιο γρήγορη διακίνηση των θυμάτων από τη χώρα προέλευσής στη χώρα προορισμού. Για το σκοπό αυτό τα θύματα εφοδιάζονται με πλαστά ταξιδιωτικά έγγραφα ή γνήσια που έχουν εκδοθεί με τη χρήση πλαστών δικαιολογητικών.

Η χρήση βίας στα θύματα εμπορίας γυναικών χρησιμοποιείται συνήθως για τον εξαναγκασμό τους. Εντούτοις, παρατηρείται μία κάμψη στην άσκηση έντονης σωματικής βίας και προτιμάται η χρήση ψυχολογικής βίας, απειλών ή υποτιθέμενων «υπερχρεώσεων» με υπέρογκα χρηματικά ποσά που πρέπει αυτές να αποπληρώσουν για την κάλυψη των εξόδων μεταφοράς και τακτοποίησης των εγγράφων για τη νόμιμη παραμονή τους στη Χώρα.

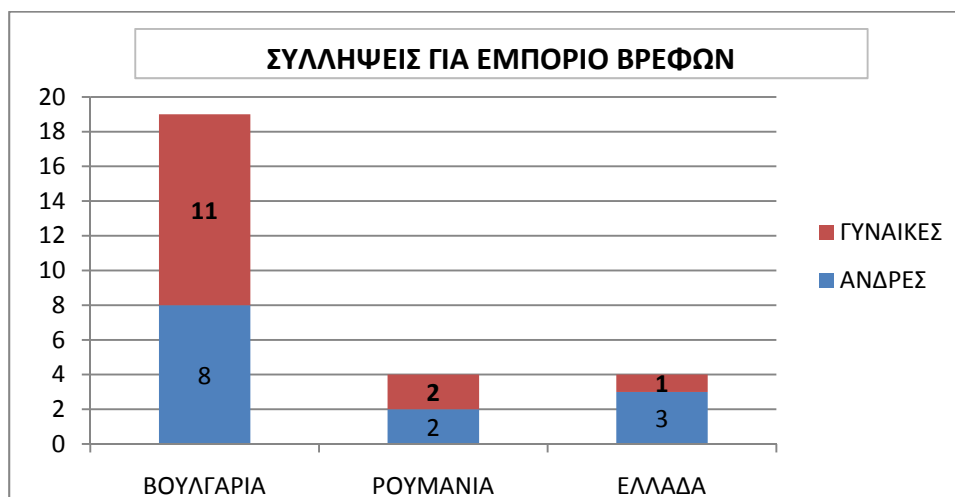
- Εγκληματικές Ομάδες που δραστηριοποιούνται στην εξαναγκαστική εργασία. Το έτος 2011, διαπιστώθηκε η δράση εγκληματικών ομάδων εργασιακής εκμετάλλευσης ανθρώπων σε αγροτικές εργασίες καθώς και στον εξαναγκασμό ατόμων σε επαιτεία. Οι ομάδες εργασιακής εκμετάλλευσης σε αγροτικές εργασίες αποτελούνται από Ρουμάνους και ημεδαπούς. Το πρόσχημα για τον ερχομό των θυμάτων στην Ελλάδα αποτελεί η εργασία επί αμοιβή και η διαμονή τους σε δωμάτια. Η μεταφορά τους συχνά ακολουθεί μεταναστευτικές ροές μέσω των χερσαίων συνόρων. Εν τέλει, τα θύματα οδηγούνται σε αγροτικές περιοχές όπου διαμένουν σε παραπήγματα υπό συνθήκες εξαθλίωσης. Εξαναγκάζονται σε πολλές ώρες εργασίας για την οποία την αμοιβή εισπράττουν τα μέλη των ομάδων, χωρίς να τους αποδίδουν τα δεδουλευμένα. Επιπρόσθετα, τους χρεώνουν τη διατροφή τους με μεγάλα ποσά προκειμένου, σε συνδυασμό με τον περιορισμό τους στα παραπήγματα και τη στέρηση των ταξιδιωτικών τους εγγράφων, να τους ελέγχουν ευκολότερα.

Οι δράστες των υποθέσεων επαιτείας διαπιστώθηκε ότι ήταν επίσης Ρουμάνοι. Στις περιπτώσεις αυτές τα θύματα προσποιούνται τους τυφλούς ή τους ανάπηρους σε κεντρικούς δρόμους σχεδόν πάντα υπό τον έλεγχο μελών των κυκλωμάτων που τους παρακολουθούν από κοντινή απόσταση. Πέραν των πρακτικών εξαναγκασμού που προαναφέρθηκαν σημειώνεται ότι η στέρηση διατροφής στις περιπτώσεις αυτές είναι κανόνας προκειμένου το θύμα να προκαλεί τον οίκτο κατά την επαιτεία.

- Εγκληματικές Ομάδες που δραστηριοποιούνται στο εμπόριο βρεφών. Πρόκειται για βουλγάρικες εγκληματικές ομάδες (ΓΡΑΦΗΜΑ 22), που διακινούν έγκυες υπηκόους Βουλγαρίας στη Χώρα μας και εκμεταλλεόμενοι την δυσχερή οικονομική τους κατάσταση τις πείθουν να παραδώσουν τα νεογέννητα τέκνα τους, προβαίνοντας σε παράνομες υιοθεσίες τους από άτεκνα ζευγάρια Ελλήνων. Η δράση τους έχει κλιμακωθεί τα τελευταία χρόνια χαρακτηριζόμενη ως διαρκής και εκτεινόμενη τόσο στη χώρα προέλευσης των γυναικών που κυοφορούν όσο και στην Ελλάδα όπου πραγματοποιούνται οι υιοθεσίες.

Μέλη των ομάδων ομοεθνείς των γυναικών, εντοπίζουν αυτές στους τελευταίους μήνες κήσης και εκμεταλλεύόμενοι την δυσχερή οικονομική τους κατάσταση και την ευάλωτη θέση τους, τις πείθουν να έρθουν στην Ελλάδα να γεννήσουν και στη συνέχεια παραλαμβάνουν τα βρέφη ακόμα και με τη βία για να προχωρήσουν στις υιοθεσίες. Οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα, με ανάλογο τρόπο δράσης, επιδεικνύουν και ρουμάνικες εγκληματικές οργανώσεις. Σημαντικός είναι ο ρόλος των γυναικών μελών των εγκληματικών ομάδων στη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 22

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Η δράση των εγκληματικών ομάδων εμπορίας ανθρώπων διευκολύνεται από τους παρακάτω παράγοντες :

- **Την πολιτική και κοινωνική αστάθεια που επικρατούν στις χώρες προέλευσης των θυμάτων.** Το χαμηλό επίπεδο διαβίωσης, η φτώχεια, η ανεργία καθώς και η κοινωνική ανισότητα σε βάρος των γυναικών, ευνοούν τη δράση των εγκληματικών ομάδων, με αποτέλεσμα οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, ήτοι γυναίκες και παιδιά, να αποτελούν εύκολα θύματα εκμετάλλευσης.
- **Τη χρήση νομιμοφανών διαδικασιών που ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο αποκάλυψης της δράσης των εγκληματικών ομάδων.** Στη σεξουαλική εκμετάλλευση γυναικών γίνεται χρήση των ταξιδιωτικών εγγράφων των θυμάτων για τη σύναψη συμβολαίων συνεργασίας και παροχής υπηρεσιών σε μπαρ, οίκους ανοχής και την έκδοση αντίστοιχων πιστοποιητικών υγείας ή το άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών στο όνομα των θυμάτων, στους οποίους δεν έχουν καμία πρόσβαση. Στο εμπόριο βρεφών οι γυναίκες γεννούν σε ελληνικά νοσοκομεία και με τη χρήση πλαστών εγγράφων κατορθώνουν να αποκτήσουν πιστοποιητικά όπως ληξιαρχικές πράξεις γέννησης προκειμένου να προχωρήσουν στις υιοθεσίες.
- **Τη δυνατότητα σύναψης εικονικών γάμων.** Ένας συνήθης τρόπος νομιμοποίησης της παραμονής των θυμάτων αποτελεί η σύναψη εικονικών γάμων προκειμένου τα θύματα -

γυναίκες να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια, να νομιμοποιηθούν και να παρατείνουν την παραμονή τους στην ελληνική επικράτεια.

- **Τη χρήση των νέων τεχνολογιών.** Το διαδικτύου χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο και για τη στρατολόγηση των θυμάτων σεξουαλικής εκμετάλλευσης αλλά και για τη διαφήμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών. Η ανωνυμία των πελατών και η εύκολη πρόσβαση στις ιστοσελίδες είναι στοιχεία που ευνοούν την ανάπτυξη της παράνομης δραστηριότητας, αποφέροντας σημαντικά κέρδη και ελαχιστοποιώντας του κινδύνους.
- **Τη συνεχή μετακίνηση των θυμάτων σε νέες περιοχές.** Από την ανάλυση των υποθέσεων προκύπτει η συχνή μετακίνηση των θυμάτων από περιοχή σε περιοχή για την εξασφάλιση μεγαλύτερου κέρδους και τη συγκάλυψη των δραστηριοτήτων. Η πρακτική αυτή εφαρμόζεται όχι μόνο σε υποθέσεις εκμετάλλευσης γυναικών αλλά και επαιτείας.
- **Την κοινωνική ανοχή του ευρύτερου κοινού.** Η μεγάλη ζήτηση κυρίως για υπηρεσίες από εκδιδόμενες γυναίκες δείχνει ότι η κοινωνική απαξία για τη δράση των εγκληματικών οργανώσεων είναι μικρή, γεγονός που ενθαρρύνει τη συνέχιση της.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Οι συνέπειες της δράσης των εγκληματικών ομάδων αφορούν κυρίως τα θύματα εκμετάλλευσης, στοιχειώδη δικαιώματα των οποίων καταπατώνται συστηματικά με κίνδυνο για τη σωματική ακεραιότητα και τη ζωή τους. Εκτός αυτών όμως υπάρχουν και σημαντικές κοινωνικές επιπτώσεις όπως η άνθηση της «μαύρης» και ανασφάλιστης εργασίας και η υποβάθμιση της δημόσιας υγείας.

ΕΚΒΙΑΣΕΙΣ

ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Μετά από ύφεση μερικών ετών λόγω των συλλήψεων μελών εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιούνταν σε πάσης φύσεως εκβιάσεις και τη δολοφονία αρχηγικών μελών τους στο πλαίσιο του μεταξύ τους ανταγωνισμού, την προηγούμενη χρονιά οι διωκτικές αρχές επιλήφθηκαν ξανά σε μεγάλες υποθέσεις εκβιάσεων, συλλαμβάνοντας πολυπληθείς εγκληματικές ομάδες.

Από την έρευνα των υποθέσεων εκβίασης του προηγούμενου έτους, φαίνεται ότι η δράση των εγκληματικών ομάδων τοποθετείται γεωγραφικά κυρίως στις περιοχές της Αττικής και της Θεσσαλονίκης και στους όμορους με αυτές νομούς. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των εγκληματικών ομάδων ήταν η δραστηριοποίηση τους όχι μόνο στις εκβιάσεις αλλά και σε άλλες σοβαρές εγκληματικές δραστηριότητες όπως η διακίνηση ναρκωτικών, οι ανθρωποκτονίες, κ.λπ. Επίσης, υπήρξαν ομάδες που επιδίδονταν σε τοκογλυφικό δανεισμό ατόμων και επιχειρηματιών και στη συνέχεια εκβίαζαν για την είσπραξη των δανεισμένων χρημάτων.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

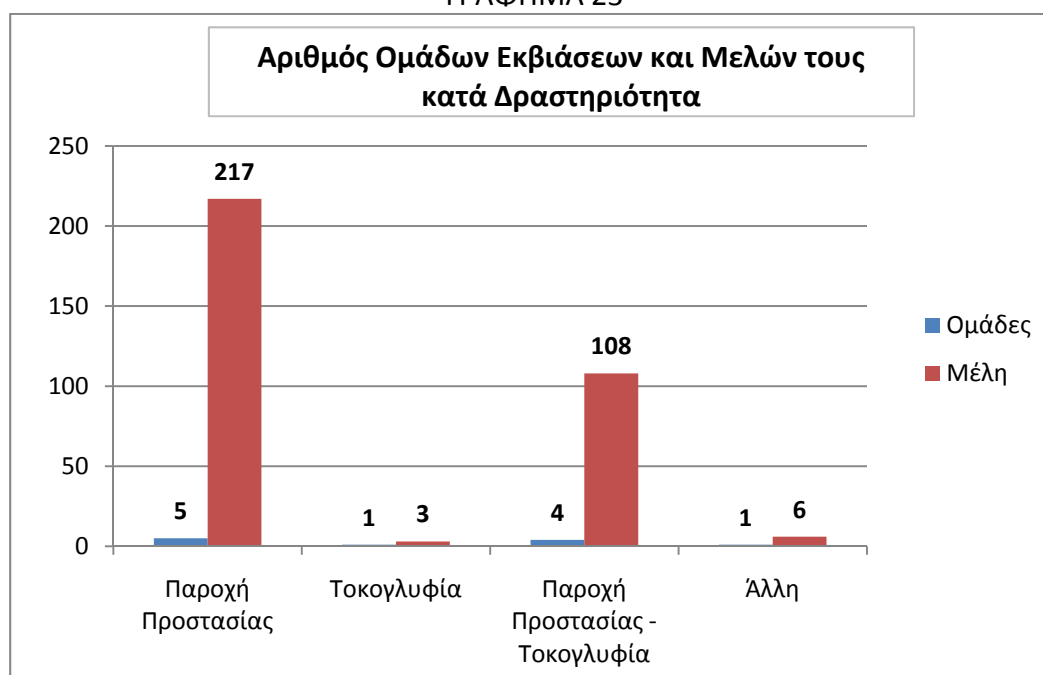
Από την έρευνα των **343** υποθέσεων εκβίασης από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες προκύπτουν δύο (2) βασικά είδη τους, που δραστηριοποιήθηκαν κατά το 2011. Οι ομάδες αυτές ήταν οι εξής :

- **Ομάδες που παρείχαν προστασία σε καταστήματα** : Εγκληματικές Ομάδες που παρείχαν προστασία υπό την απειλή ή την άσκηση βίας σε επιχειρηματίες και κυρίως σε ιδιοκτήτες κέντρων διασκέδασης, αναψυκτηρίων και άλλων μικρομεσαίων επιχειρήσεων - καταστημάτων.
- **Ομάδες που επιδίωξαν σε τοκογλυφικό δανεισμό και εκβιάσεις** : Οι ομάδες αυτές εκμεταλλευόμενες την έλλειψη ρευστότητας στην αγορά δάνειζαν επιχειρηματίες που είχαν ανάγκη χρημάτων και στη συνέχεια απαιτούσαν την επιστροφή των δανεισμένων κεφαλαίων. Κάποιες από τις ομάδες αυτές παρείχαν παράλληλα και προστασία σε καταστήματα, όπως οι αντίστοιχες της πρώτης κατηγορίας.

Η δράση των παραπάνω ομάδων εντοπίζεται γεωγραφικά κυρίως στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα, Θεσσαλονίκη) και σε γειτονικές περιοχές όμορων νομών καθώς σε αυτές τις περιοχές συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος της οικονομικής δραστηριότητας.

Παρά τις διαφορές τους ως προς την κύρια δραστηριότητα, τα δύο προαναφερθέντα είδη εγκληματικών ομάδων εμφανίζουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά. Σε ότι αφορά τη δομή τους, πρόκειται για πολυμελείς (πάνω από δέκα μέλη), ιεραρχημένες ομάδες με αρχηγικά και εκτελεστικά στελέχη με συγκεκριμένες αρμοδιότητες (ΓΡΑΦΗΜΑ 23). Ως προς την εθνοτική τους σύνθεση περιλαμβάνουν τόσο ημεδαπούς όσο και αλλοδαπούς, με τους πρώτους να είναι συνήθως τα ηγετικά στελέχη. Πολλά από τα μέλη αυτών των ομάδων, με ενεργό ρόλο στη δράση και το συντονισμό τους, ήταν έγκλειστοι σωφρονιστικών καταστημάτων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 23

Οι περισσότερες εγκληματικές ομάδες ήταν ενεργές για μεγάλο χρονικό διάστημα πριν τη σύλληψη των μελών τους. Το διάστημα αυτό ποικίλει από ένα χρόνο μέχρι και τέσσερα χρόνια.

Κύριο χαρακτηριστικό των εγκληματικών ομάδων που είχαν εμπλοκή σε υποθέσεις εκβιάσεων ήταν η χρήση τόσο ψυχολογικής, όσο και φυσικής βίας προς τα θύματα τους. Οι ομάδες που εμπλέκονταν σε τοκογλυφικό δανεισμό ασκούσαν αφόρητη ψυχολογική βία προς τους δανειζόμενους και, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, σωματική που μπορούσε να καταλήξει ακόμα και στην αρπαγή του θύματος. Παρόμοια κλιμάκωση στη χρήση βίας παρατηρήθηκε και στις ομάδες που παρείχαν προστασία, ενώ υπήρχε περίπτωση σωματικής βίας ακόμα και σε αστυνομικούς.

Για τη συγκάλυψη των παράνομων δραστηριοτήτων τους οι εγκληματικές ομάδες ελάμβαναν προστατευτικά μέτρα όπως η χρήση ψευδώνυμων, οι κωδικοποιημένες επικοινωνίες, ενώ στην περίπτωση των τοκογλυφικών ομάδων η δράση τους πολλές φορές συγκαλυπτόταν από την ίδρυση και ύπαρξη νόμιμων εταιρειών. Η χρήση νόμιμων δομών από πλευράς των εγκληματικών ομάδων είχε ως στόχο τόσο τη συγκάλυψη της δράσης τους, όσο και τη νομιμοποίηση των παράνομων εσόδων τους. Για την νομιμοποίηση αυτών των εσόδων κυριότερη μέθοδος που εφαρμόζεται είναι η αγορά κερδισμένων δελτίων του Ο.Π.Α.Π. και οι επενδύσεις σε ακίνητα και οχήματα.

Την καλύτερη αποτελεσματικότητα των ομάδων εξασφάλιζε η συνεργασία τους με άλλες που εμπλέκονταν στην ίδια δραστηριότητα. Για τις ομάδες που παρείχαν προστασία η πρόκληση ζημιάς στις επιχειρήσεις θυμάτων που δεν ενέδιδαν στις απαιτήσεις τους ήταν πολύ διαδεδομένη. Επίσης, η εμπλοκή των εγκληματικών ομάδων όχι μόνο σε εκβιάσεις αλλά και σε παράνομες δραστηριότητες όπως διακίνηση ναρκωτικών, ληστείες κ.λπ., τις έφερνε σε επαφή με άλλες εγκληματικές ομάδες, ενώ τους εξασφάλιζε και αναγκαίους πόρους για τη συνέχιση της δράσης τους.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΠΡΑΞΗ ΕΚΒΙΑΣΕΩΝ

Τη δράση των εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιούνται σε εκβιάσεις επηρεάζουν οι κάτωθι παράγοντες :

- **Η αυξημένη ζήτηση για χρήματα (μετρητά) από άτομα ή επιχειρηματίες που δεν έχουν πρόσβαση σε νόμιμο δανεισμό από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.** Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση των τελευταίων ετών στρέφει πολλούς επαγγελματίες σε τοκογλύφους, οι οποίοι προθυμοποιούνται να τους δανείσουν. Στις περισσότερες περιπτώσεις ο δανειζόμενος δεν μπορεί να ανταποκριθεί και έτσι αρχίζουν οι οχλήσεις και οι εκβιασμοί.
- **Η απροθυμία των θυμάτων να καταγγείλουν την πράξη και να συνεργαστούν με τις Αρχές.** Έχει αποδειχθεί ότι η εκβίαση αποτελεί έγκλημα με μεγάλο αριθμό περιπτώσεων που δεν καταγγέλλονται. Οι λόγοι της μη καταγγελίας σχετίζονται με το φόβο που νιώθει το

θύμα για τη ζωή και την περιουσία του. Το γεγονός αυτό δυσκολεύει τις έρευνες των αρχών και κάνει δύσκολη την απόδοση κατηγοριών.

- **Η μη αδρανοποίηση μελών εγκληματικών ομάδων που συλλαμβάνονται και φυλακίζονται.** Από την έρευνα υποθέσεων του προηγούμενου έτους προέκυψε ότι ηγετικά στελέχη εγκληματικών ομάδων που κρατούνται σε φυλακές της Χώρας, εξακολουθούν και έχουν ενεργό ρόλο στις δραστηριότητες των ομάδων τους.
- **Η εκτεταμένη χρήση νόμιμων δομών από ομάδες που επιδίδονται σε τοκογλυφικό δανεισμό.** Η συγκάλυψη των δραστηριοτήτων αυτών των ομάδων πίσω από νόμιμες επιχειρήσεις δυσκολεύει το έργο των διωκτικών αρχών, σε συνδυασμό και με την απροθυμία συνεργασίας των θυμάτων.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

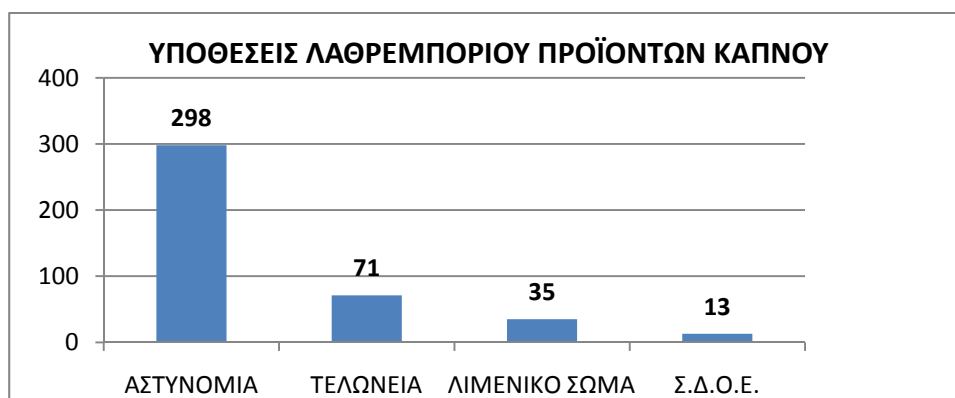
Οι συνέπειες της δράσης των εγκληματικών ομάδων που εμπλέκονται σε υποθέσεις εκβίασης αφορούν τόσο τα θύματά τους όσο και τον οικονομικό τομέα της Χώρας. Σε ότι αφορά τα θύματα, υπάρχουν μεγάλοι κίνδυνοι τόσο για την περιουσία τους όσο και για τη σωματική τους ακεραιότητα. Στον οικονομικό τομέα οι συνέπειες είναι σοβαρότερες από τις ομάδες που δραστηριοποιούνται στον τοκογλυφικό δανεισμό, καθώς δημιουργούν προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία της οικονομικής δραστηριότητας επιχειρήσεων και συμβάλλουν στην παραγωγή «μαύρου» χρήματος.

ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΠΝΟΥ

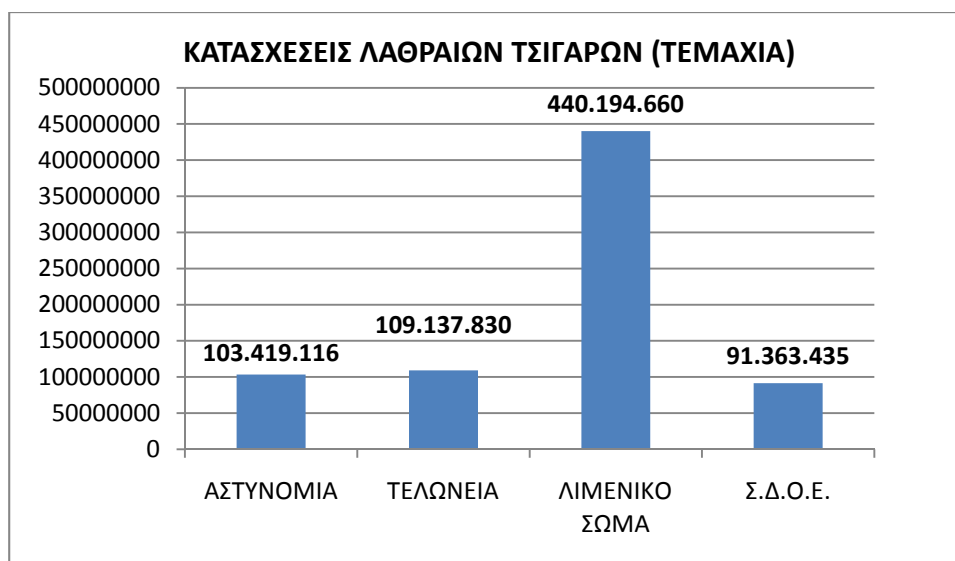
ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το λαθρεμπόριο προϊόντων καπνού (τσιγάρα, καπνός) αποτέλεσε κατά το 2011 στην Ελλάδα μία από τις αναπτυσσόμενες οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες. Οι διωκτικές Αρχές (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα, Τελωνεία και Σ.Δ.Ο.Ε.) επιλήφθηκαν σε συνολικά 417 υποθέσεις (ΓΡΑΦΗΜΑ 24), με τις κατασχέσεις λαθραίων τσιγάρων (ΓΡΑΦΗΜΑ 25) να εμφανίζουν αύξηση κατά 37% σε σχέση με το έτος 2010. Το συνολικό ποσό των διαφυγόντων δασμών και φόρων εκτιμάται σε πάνω από 125 εκατομμύρια ευρώ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 24

ΓΡΑΦΗΜΑ 25

Επειδή η Ελλάδα δεν αποτελεί χώρα παραγωγής λαθραίων τσιγάρων, οι περισσότερες υποθέσεις του προηγούμενου έτους αφορούσαν εισαγωγή ή μεταφορά προϊόντων καπνού. Ο τρόπος εισαγωγής τους γίνεται είτε νομότυπα, μέσω των θεσμοθετημένων σημείων εισόδου προϊόντων από το εξωτερικό (κυρίως λιμάνια, όπου λειτουργούν τελωνειακοί σταθμοί), είτε παράνομα, συνήθως με πλοία τα οποία προσεγγίζουν ερημικές παραλίες της Χώρας και μεταφορτώνουν τα τσιγάρα σε φορτηγά αυτοκίνητα για την διανομή τους στην Ελλάδα ή τη μεταφορά τους σε άλλες χώρες της Ευρώπης.

Σε ότι αφορά την προέλευση των κατασχεθέντων τσιγάρων οι μεγαλύτερες ποσότητες μεταφέρθηκαν από λιμάνια της Ασίας και της Αιγύπτου, με κύριο προορισμό Χώρες της Ευρώπης με υψηλή φορολόγηση των καπνικών προϊόντων. Η Ελλάδα αποτελεί τόσο χώρα διέλευσης των ποσοτήτων αυτών για τη μετέπειτα διανομή τους, όσο και χώρα προορισμού, λόγω της αυξημένης στην ελληνική αγορά ζήτησης φθηνών και αφορολόγητων τσιγάρων.

Από τα στοιχεία του έτους 2011 προκύπτει ότι τα περισσότερα κατασχεθέντα τσιγάρα αφορούν μάρκες άγνωστης προέλευσης, ενώ μόνο ένα μικρό ποσοστό τους αφορά ελληνικές. Η πλειοψηφία των κατασχεθέντων παράγεται από ανεξάρτητες εταιρείες και διακινούνται μόνο μέσω της λαθρεμπορικής οδού.

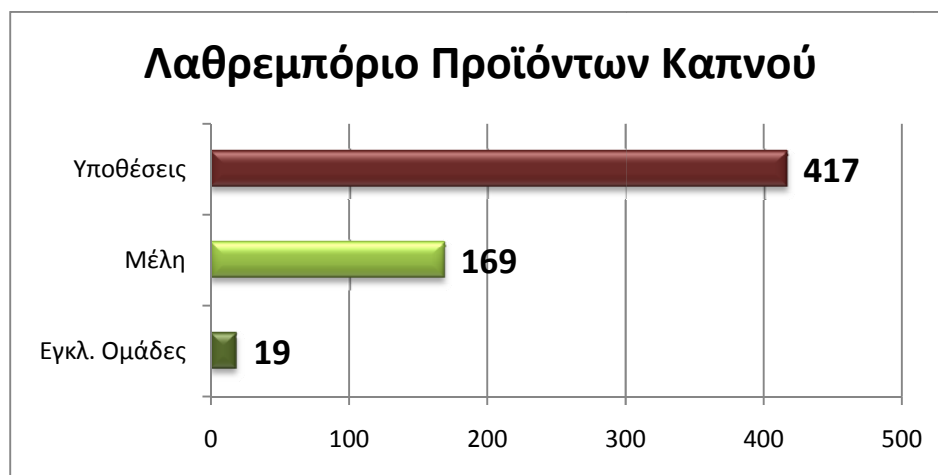
ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στο λαθρεμπόριο προϊόντων καπνού το 2011 χωρίζονται σε δύο (2) βασικές κατηγορίες: τις ομάδες που είχαν εμπλοκή στην παράνομη εισαγωγή και μεταφορά των προϊόντων αυτών σε αγορές της Ελλάδας ή της Δυτικής Ευρώπης και στις ομάδες που αναλάμβαναν την πώληση και διάθεση των προϊόντων στους τελικούς καταναλωτές της ελληνικής αγοράς.

Κατά το 2011 δραστηριοποιήθηκαν συνολικά **19 εγκληματικές ομάδες** της πρώτης κατηγορίας αποτελούμενες από **169 μέλη** (ΓΡΑΦΗΜΑ 26). Οι περισσότερες χαρακτηρίζονται ως πολυπληθείς πολυπληθείς με τα ηγετικά τους στελέχη να είναι ημεδαποί, ενώ τα

αλλοδαπά μέλη τους είχαν εμπλοκή κυρίως στη μεταφορά με φορτηγά των λαθραίων τσιγάρων. Στις υποθέσεις κατασχέσεων πλωτών μέσων μεταφοράς των λαθραίων προϊόντων καπνού οι συλληφθέντες προέρχονταν κυρίως από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης (Ρουμανία, Ουκρανία κ.λπ.).

ΓΡΑΦΗΜΑ 26

Βασικό στοιχείο της δομής των ομάδων αυτής της κατηγορίας ήταν η συνεχής ανανέωση των κατώτερων μελών τους (συνήθως αλλοδαπών) με την περιστασιακή εμπλοκή τους στις παράνομες δραστηριότητες, ώστε να περιορίζεται ο κίνδυνος εντοπισμού των ηγετικών στελεχών από τις αρχές.

Θεωρείται βέβαιη η συνεργασία αυτών των ομάδων με άλλες του εξωτερικού τόσο κατά τη μεταφορά των λαθραίων τσιγάρων στην Ελλάδα όσο και για την προώθησή τους σε χώρες της Ευρώπης. Κυριότερες χώρες προορισμού αποτελούν το Ηνωμένο Βασίλειο, οι Σκανδιναβικές Χώρες, η Γερμανία κ.ά.

Από τις υποθέσεις στις οποίες επιλήφθηκαν οι ελληνικές αρχές δεν μπορεί να γίνει ασφαλής προσδιορισμός του χρόνου δράσης των ομάδων αυτών. Στη μεγαλύτερη υπόθεση λαθρεμπορίας του 2011 η δράση των εγκληματικών ομάδων ήταν τουλάχιστον τριετής, εκτεινόμενη γεωγραφικά σε πολλές περιοχές της Ελλάδας και με συμμετοχή κρατικών αξιωματούχων που παρείχαν πληροφορίες για πιθανούς ελέγχους σε λιμάνια και τελωνεία.

Σε ότι αφορά τις ομάδες διανομής των προϊόντων καπνού στους καταναλωτές, οι διωκτικές αρχές επιλήφθηκαν σε πληθώρα αντίστοιχων υποθέσεων με τους συλληφθέντες να είναι κυρίως αλλοδαποί που πωλούσαν τα λαθραία τσιγάρα είτε στις επιχειρήσεις τους, είτε σε υπαίθριες αγορές.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΠΝΟΥ

Παράγοντες που διευκολύνουν τη δράση των εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιούνται στο λαθρεμπόριο προϊόντων καπνού αποτελούν :

- **Η αδυναμία άσκησης αυστηρών συνοριακών ελέγχων ή η κατάργηση αυτών.** Η διαρκής και ιδιαίτερα αυξημένη ροή αγαθών και προσώπων αποδυναμώνει τους ουσιαστικούς ελέγχους στα σύνορα. Επίσης, είναι γνωστό ότι στο περιβάλλον της Ε.Ε. έχουν σταματήσει οι συνοριακοί έλεγχοι στα πλαίσια της ελεύθερης κυκλοφορίας των αγαθών.
- **Η ύπαρξη μεγάλης αγοράς προϊόντων καπνού τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη.** Το κάπνισμα αποτελεί συνήθεια ενός μεγάλου μέρους του πληθυσμού διεθνώς. Στην Ελλάδα η αναλογία αυτή είναι μεγαλύτερη από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, γεγονός που καθιστά την πώληση λαθραίων τσιγάρων ακόμα πιο ελκυστική.
- **Η εκμετάλλευση του συγκοινωνιακού τομέα.** Η εκμετάλλευση αυτού του τομέα από τις εγκληματικές ομάδες τους επιτρέπει τη μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων λαθραίων προϊόντων καπνού με νομότυπο τρόπο και οδηγεί στη μεγιστοποίηση των κερδών τους.
- **Το μεγάλο οικονομικό όφελος σε σχέση με τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο.** Το λαθρεμπόριο τσιγάρων αποτελεί ιδιαίτερα επικερδή δραστηριότητα με χαμηλό ρίσκο για τους εμπλεκόμενους. Ακόμα κι αν όμως αυτοί συλληφθούν, το νομικό πλαίσιο δεν είναι τόσο αυστηρό όπως προβλέπεται για άλλες εγκληματικές δραστηριότητες (π.χ. διακίνηση ναρκωτικών).
- **Η υψηλή φορολόγηση.** Τα τελευταία τρία (3) χρόνια οι συνεχείς αυξήσεις του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης έχουν οδηγήσει σε αντίστοιχες αυξήσεις και τις τιμές των τσιγάρων με αποτέλεσμα η αγορά τους να καθίσταται ασύμφορη για το μέσο καταναλωτή. Έτσι παρατηρείται στροφή προς τον καπνό και τα λαθραία τσιγάρα που είναι φθηνότερα.
- **Η κοινωνική ανοχή του ευρύτερου κοινού.** Οι καταναλωτές δεν ενδιαφέρονται για την οικονομική ζημιά που προκαλείται από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα και προβαίνουν στην αγορά λαθραίων προϊόντων καπνού με μοναδικό κριτήριο τη συγκριτικά φθηνότερη τιμή.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Οι σοβαρότερες συνέπειες του λαθρεμπορίου προϊόντων καπνού αφορούν την εθνική οικονομία, με το ύψος των διαφυγόντων φόρων και δασμών να ξεπερνά το 2011 τα 125 εκατομμύρια ευρώ. Εκτός όμως των συνεπειών στον οικονομικό τομέα, δημιουργούνται μεγαλύτεροι κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία, με δεδομένη την άγνωστη προέλευση της πλειοψηφίας των λαθραίων τσιγάρων.

ΑΠΑΤΕΣ

ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

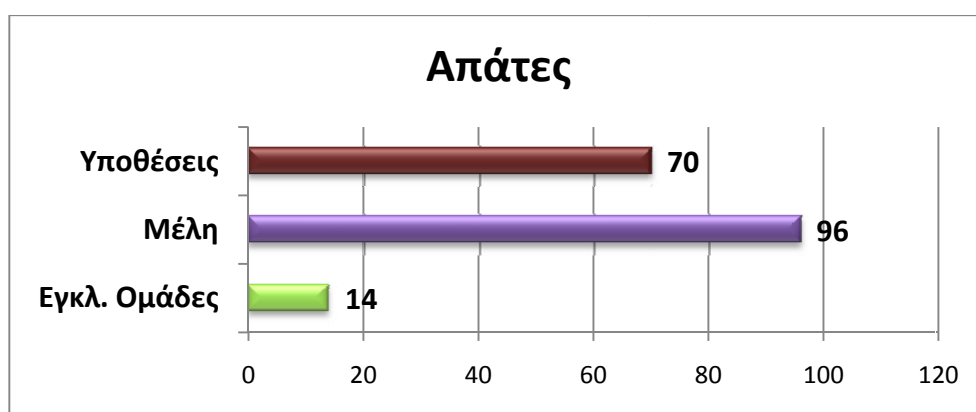
Οι απάτες σχετίζονται άμεσα με τις οικονομικές συναλλαγές και επηρεάζουν σημαντικά την ομαλή διεξαγωγή τους. Κυριότερες μορφές απάτης για το έτος 2011 ήταν η απάτη σε ασφαλιστικές εταιρείες για την είσπραξη αποζημιώσεων, η εξαπάτηση τραπεζικών ιδρυμάτων για τη λήψη δανείων, η χρήση πλαστών επιταγών για την αγορά αγαθών, η είσπραξη

προκαταβολών για την πώληση ανύπαρκτων προϊόντων ή υπηρεσιών, οι απάτες με πιστωτικές κάρτες και οι περιπτώσεις απατών στις Αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές (ΑΤΜ) των τραπεζών.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Σύμφωνα με το υλικό που συλλέχθηκε, οι εγκληματικές ομάδες που διέπραξαν απάτες με μεγάλο οικονομικό όφελος κατά το 2011 ήταν **14** αποτελούμενες από **96 μέλη** εμπλεκόμενες σε **70** Υποθέσεις (ΓΡΑΦΗΜΑ 27). Οι ομάδες αυτές εντοπίζονται σε όλη τη Χώρα αλλά οι σημαντικότερες υποθέσεις καταγράφονται στη Β. Ελλάδα. Η δράση τους χαρακτηρίζεται ως τοπική, στις σοβαρότερες όμως υποθέσεις εκτεινόταν σε περισσότερους από ένα νομούς της Χώρας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 27

Οι ομάδες αυτές αποτελούνταν από μεγάλο αριθμό ηγετικών και περιφερειακών μελών. Τα μέλη τους ήταν σχεδόν αποκλειστικά ημεδαποί, το δε μεγάλο τους μέγεθος δικαιολογείται από την ανάγκη ύπαρξης πολλών ατόμων που θα διεκπεραιώσουν τα διάφορα στάδια της εγκληματικής δραστηριότητας. Μόνο σε μία περίπτωση καταγράφηκε αμιγώς αλλοδαπή ομάδα, η οποία, επιπλέον, είχε συνεργασία με ομάδες του εξωτερικού.

Οι σημαντικότερες υποθέσεις του προηγούμενου έτους, με βάση το οικονομικό όφελος, αφορούσαν εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν σε απάτες με ασφάλειες και απάτες σε τραπεζικά ιδρύματα με σκοπό τη σύναψη δανείων με πλαστά στοιχεία ταυτότητας ή τη χρήση πλαστών επιταγών. Η έρευνα των υποθέσεων αυτών έδειξε ότι οι εμπλεκόμενες ομάδες είχαν πολύχρονη και όχι ευκαιριακή δράση, αποκομίζοντας μεγάλα οικονομικά οφέλη και προκαλώντας ανάλογα μεγάλες ζημιές σε φορείς και οργανισμούς.

Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της δράσης των ομάδων ήταν η χρήση νόμιμων δομών τόσο για την επιτυχή έκβαση των δραστηριοτήτων τους (π.χ. εταιρείες, τράπεζες), όσο και για την νομιμοποίηση των εσόδων από τις απάτες (ίδρυση εταιρειών, επενδύσεις σε ακίνητα, οχήματα κ.λπ.).

Για τις εγκληματικές ομάδες που διέπραξαν απάτες δεν υπάρχουν σαφείς αναφορές για άσκηση επιρροής σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που θα τους διευκόλυναν στη διάπραξη των εγκληματικών τους πράξεων. Εκτιμάται ότι υπήρχαν υπάλληλοι ή άτομα με γνώσεις πάνω στις

οικονομικές συναλλαγές που συνεργάστηκαν με αυτές τις ομάδες, προκειμένου να επιτύχουν το στόχο τους. Τέτοιου είδους συνεργασία κρίνεται απαραίτητη προκειμένου η εγκληματική ομάδα να συλλέξει πληροφορίες για τη λειτουργία φορέων και οργανισμών και να εκμεταλλευτεί κενά και τρωτότητες που θα συμβάλλουν στην επιτυχή διάπραξη μιας απάτης. Επίσης, η κατάθεση εγγράφων και πιστοποιητικών για την πραγματοποίηση οικονομικών συναλλαγών οδηγεί στη συνεργασία με ομάδες που αφαιρούν γνήσια έγγραφα ή προβαίνουν στην πλαστογράφηση αυτών.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια έτσι και το 2011 ιδιαίτερη κατηγορία απατών αποτέλεσε η πλαστογράφηση τραπεζικών καρτών και η υποκλοπή τραπεζικών δεδομένων στις Αυτόματες Ταμειολογιστικές Μηχανές (ΑΤΜ) των τραπεζών (skimming). Επίσης, καταγράφηκαν και περιπτώσεις φραγής της εξόδου των χρημάτων τέτοιων μηχανών με ειδικές κατασκευές, ώστε ο συναλλασσόμενος να μην μπορεί να εισπράξει τα χρήματα (tapping).

Σε αυτό το είδος απατών δραστηριοποιήθηκαν κυρίως ομάδες 2-8 ατόμων προερχόμενες από βαλκανικές χώρες (Βουλγαρία, Ρουμανία). Η δράση τους εντοπίζεται σε περιοχές της Χώρας με μεγάλη πληθυσμιακή πυκνότητα, όπου πραγματοποιούνται πολλές οικονομικές συναλλαγές.

Για την επίτευξη των στόχων τους οι ανωτέρω ομάδες χρησιμοποιούν ειδικό τεχνικό εξοπλισμό, ενώ χαρακτηρίζονται από εξειδίκευση, καθώς προσπαθούν να εξελίξουν το συγκεκριμένο είδος απάτης. Επίσης, λόγω του γεγονότος ότι προέρχονται από χώρες του εξωτερικού είναι πολύ συχνή η συνεργασία τους με ομάδες εκτός Ελλάδας τόσο σε τεχνικά ζητήματα, όσο και στην ανταλλαγή δεδομένων τραπεζικών καρτών ή την αποστολή χρημάτων.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΠΡΑΞΗ ΑΠΑΤΩΝ

Η δράση των εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιούνται στις απάτες επηρεάζεται από παράγοντες όπως :

- **Η εξέλιξη της τεχνολογίας και η πρόσβαση σε ηλεκτρονικές συσκευές.** Η δημιουργία ενός υψηλής πιστότητας πλαστού εγγράφου καθίσταται πλέον πολύ εύκολη με τη χρήση εξελιγμένων φωτοτυπικών μηχανημάτων και σαρωτών. Το ίδιο εύκολη είναι και η υποκλοπή δεδομένων από τραπεζικές κάρτες, με τη χρήση ηλεκτρονικού εξοπλισμού.
- **Η μείωση της γραφειοκρατίας κατά τις οικονομικές συναλλαγές.** Η ελαχιστοποίηση των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την σύναψη συμβάσεων ή την πραγματοποίηση συναλλαγών με ένα νομικό πρόσωπο (π.χ. τράπεζα) προκαλεί ενδεχόμενη τρωτότητα στη συναλλακτική ασφάλεια αυτών των προσώπων και τη διευκόλυνση διάπραξης απατών σε βάρος τους.
- Σε ότι αφορά τις απάτες στα ΑΤΜ τραπεζών σημαντικό ρόλο παίζει **η διαρκώς αυξανόμενη χρήση του λεγόμενου «πλαστικού» χρήματος** έναντι των μετρητών στις συναλλαγές.

- **Η εγγύτητα της Ελλάδας με τις Βαλκανικές Χώρες.** Το γεγονός αυτό διευκολύνει την πρόσβαση εγκληματικών ομάδων από τις χώρες αυτές στην ελληνική Επικράτεια για την διάπραξη απατών κυρίως σε ΑΤΜ.
- **Η χρήση νόμιμων δομών από τις εγκληματικές ομάδες.** Η πρακτική αυτή δυσκολεύει τον εντοπισμό της παράνομης δραστηριότητας και των παραγόμενων κερδών και άρα την επιτυχή δράση των διωκτικών αρχών.
- **Η κοινωνική ανοχή στα εγκλήματα που το θύμα δεν είναι φυσικό πρόσωπο.** Το γεγονός ότι τα θύματα οργανωμένης απάτης είναι συνήθως νομικά πρόσωπα δημιουργεί μια ιδιότυπη κοινωνική ανοχή σε τέτοιες συμπεριφορές οι οποίες, σε συνδυασμό με την άγνοια του κοινού για τις κοινωνικές και οικονομικές προεκτάσεις τέτοιων εγκλημάτων, δημιουργούν προϋποθέσεις διάπραξης αυτών.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Η δράση των εγκληματικών ομάδων που εμπλέκονται σε υποθέσεις απάτης έχει κυρίως οικονομικές συνέπειες για τα θύματά τους, είτε αυτά είναι φυσικά είτε νομικά πρόσωπα. Επιπρόσθετα, δημιουργούνται προβλήματα στις συναλλαγές, που επιβάλλουν τη λήψη προληπτικών μέτρων και δράσεων από τα υποψήφια θύματα, με ανάλογο οικονομικό κόστος.

ΕΜΠΟΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

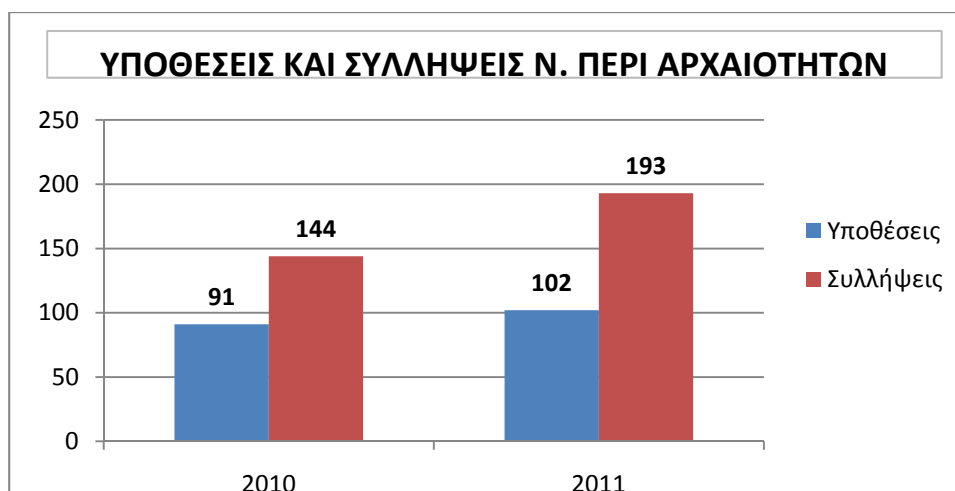
ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το εμπόριο πολιτιστικών αγαθών κατά το έτος 2011 στη Χώρα μας αφορούσε κυρίως τη δράση μεμονωμένων ατόμων, και σε μικρότερο βαθμό εγκληματικών ομάδων, σε λαθρανασκαφές ανά την ελληνική Επικράτεια, αποσκοπώντας στην ανεύρεση αντικειμένων (κυρίως αρχαίων ευρημάτων – αντικειμένων των Ελληνιστικών, Κλασικών και Ρωμαϊκών Χρόνων), μεγάλης ιστορικής και πολιτισμικής αξίας.

Οι λαθρανασκαφές στη Χώρα πραγματοποιήθηκαν κοντά στις περιοχές όπου διέμεναν οι συλληφθέντες δράστες, καθώς επίσης και γύρω από οριοθετημένους αρχαιολογικούς χώρους, όπου υφίστανται ενδείξεις και μεγάλες πιθανότητες ανεύρεσης τέτοιων αρχαιολογικών ευρημάτων. Οι περισσότερες συλλήψεις μελών έλαβαν χώρα σε περιοχές της Βόρειας Ελλάδας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας κατά το 2011 οι υποθέσεις αρχαιοκαπηλίας παρουσίασαν αύξηση κατά 12,09%, σε σχέση με το 2010 (ΓΡΑΦΗΜΑ 30), ενώ δραστηριοποιήθηκαν **τρεις (3) εγκληματικές ομάδες** με συνολικά δέκα (10) μέλη.

ΓΡΑΦΗΜΑ 28

Οι αρμόδιες αστυνομικές υπηρεσίες συνέλαβαν κυρίως μεμονωμένα άτομα που δραστηριοποιούνταν στην διεξαγωγή λαθρανασκαφών σε όλη την ελληνική επικράτεια. Παράλληλα τις ελληνικές αρχές απασχόλησαν, σε μικρότερο βαθμό περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων, που δραστηριοποιούνταν στην πώληση αρχαίων αντικειμένων που κατείχαν παράνομα.

Από τη μελέτη σχετικών υποθέσεων, το εμπόριο πολιτιστικών προϊόντων περιλαμβάνει τρία (3) βασικά στάδια: α) τη λαθρανασκαφή, β) την προώθηση των ανευρεθέντων προϊόντων για εμπορία και τέλος γ) την πώλησή τους.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Τα μέλη των εγκληματικών ομάδων που απασχόλησαν τις ελληνικές διωκτικές αρχές κατά το 2011 ήταν κυρίως ημεδαποί. Απαρτίζονται από 3-5 μέλη ενώ η δομή των οργανώσεων είναι επίπεδη και δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη διακριτών ρόλων των μελών. Σε πολλές περιπτώσεις υφίστανται ενδείξεις και πληροφορίες για εμπλοκή μεγαλύτερου αριθμού ατόμων στις προαναφερόμενες μη ιεραρχικά δομημένες εγκληματικές ομάδες, πλην όμως δεν κατέστη δυνατή η ταυτοποίηση και η συλλογή περαιτέρω στοιχείων από τις επιληφθείσες Αστυνομικές Υπηρεσίες.

Όλες οι εγκληματικές ομάδες, μέλη των οποίων συνελήφθησαν, χρησιμοποίησαν ειδικό τεχνικό εξοπλισμό (ανιχνευτές μετάλλων, σκαπτικά εργαλεία κ.λπ.) για την πραγματοποίηση των ανασκαφών και την ανεύρεση αρχαίων αντικειμένων.

Από τα διαθέσιμα στοιχεία δεν προκύπτουν ενδείξεις διασύνδεσής τους με άλλες εγκληματικές ομάδες, και εκτιμάται ότι αυτή είναι περιορισμένη καθώς σε πολλές περιπτώσεις παρατηρήθηκε οι δράστες που συνελήφθησαν, αντιμετώπιζαν δυσκολία στην εύρεση αγοραστών για τα αντικείμενα που είχαν ανακαλύψει.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Παράγοντες που βοηθούν την ανάπτυξη του εμπορίου πολιτιστικών προϊόντων είναι :

- **Το ιστορικό παρελθόν της Ελλάδας.** Η ελληνική Επικράτεια είναι διάσπαρτη με μνημεία και αρχαιολογικούς θησαυρούς, οι οποίοι είναι εύκολα προσβάσιμοι στον οποιοδήποτε.
- **Η ύπαρξη μεγάλης αγοράς στο εξωτερικό για τέτοιου είδους αντικείμενα.** Το πάθος ορισμένων ατόμων, κυρίως ιδιωτών συλλεκτών αρχαίων αντικειμένων, για την απόκτηση αυτών, καθώς και η ανάγκη κοινωνικής καταξίωσης που η κατοχή τέτοιων αντικειμένων αποδίδει, αποτελεί ευνοϊκό παράγοντα ανάπτυξης της συγκεκριμένης δραστηριότητας.
- **Η χαμηλή κρατική αποζημίωση σε περίπτωση ανεύρεσης πολιτιστικών προϊόντων.** Το γεγονός αυτό ευνοεί τη διάθεση των πολιτιστικών προϊόντων στην παράνομη αγορά όπου τα περιθώρια κέρδους είναι μεγαλύτερα, αφού οι ενδιαφερόμενοι είναι διατεθειμένοι να τα αποκτήσουν καταβάλλοντας υψηλό αντίτιμο.
- **Η ελλιπής φύλαξη των αρχαιολογικών χώρων και μουσείων.** Το γεγονός αυτό δημιουργεί ευκαιρίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων, καθώς μπορούν να αποκτήσουν ή να αφαιρέσουν πολιτιστικά προϊόντα χωρίς την ανάληψη υψηλού ρίσκου.
- **Η μη καταγραφή των πολιτιστικών προϊόντων που προέρχονται από παράνομες ανασκαφές.** Τα προϊόντα αυτά δεν καταγράφονται και ούτε είναι γνωστή η περιοχή ανεύρεσής τους. Έτσι ακόμα και αν εμφανιστούν στη διεθνή αγορά είναι αδύνατη η πιστοποίηση τους και ο επαναπατρισμός τους, παραμένοντας στην κατοχή των ιδιωτών που τα αγόρασαν.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Κυριότερη συνέπεια της δράσης των ομάδων αυτής της κατηγορίας αποτελεί η απώλεια της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας, με πολλά πολιτιστικά προϊόντα να εξάγονται σε άλλες χώρες. Επιπρόσθετα πολύ συχνή είναι και η πρόκληση καταστροφών σε αρχαιολογικά ευρήματα στα πλαίσια παράνομων ανασκαφών ή κατά τη μεταφορά αρχαιοτήτων και πολιτιστικών προϊόντων.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Για το έτος 2011 διερευνήθηκαν συνολικά δεκαέξι (16) υποθέσεις ηλεκτρονικών εγκλημάτων που χαρακτηρίζονται ως σοβαρές με βάση το πλήθος των εμπλεκόμενων ατόμων, το είδος της εγκληματικής δραστηριότητας και το ύψος της οικονομικής ζημιάς. Οι ανωτέρω υποθέσεις αφορούσαν την διακίνηση υλικού παιδικής πορνογραφίας, απάτες σε βάρος χρηστών του διαδικτύου, παραβάσεις του Ν.2472/97 «Περί προσωπικών δεδομένων», (υποκλοπή δεδομένων, παράνομη διείσδυση σε υπολογιστικά συστήματα με σκοπό την

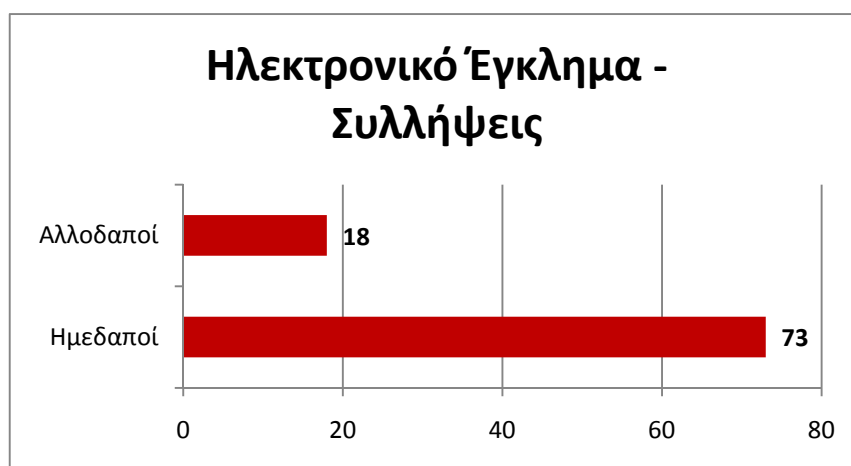
υποκλοπή) και του Ν. 2121/1993 «Περί πνευματικής ιδιοκτησίας», το πλήθος των οποίων ανά κατηγορία εμφανίζεται στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29.

ΓΡΑΦΗΜΑ 29

Σε ότι αφορά τους εμπλεκόμενους σε υποθέσεις ηλεκτρονικού εγκλήματος η πλειοψηφία τους είναι ημεδαποί όπως φαίνεται στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 30.

ΓΡΑΦΗΜΑ 30

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προέκυψε ότι η μεγαλύτερη οικονομική ζημιά αποδίδεται σε υποθέσεις υποκλοπής δεδομένων ή παράνομης διείσδυσης σε υπολογιστικά συστήματα. Είναι χαρακτηριστικό ότι στις τρεις (3) υποθέσεις που αφορούσαν το 2011 η οικονομική ζημιά ξεπέρασε τα 8.500.000 ΕΥΡΩ.

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Εγκληματικές ομάδες δραστηριοποιήθηκαν μόνο σε τρεις (3) από τις ανωτέρω υποθέσεις απατών. Οι υποθέσεις αυτές αφορούσαν ηλεκτρονική διείσδυση στο λογισμικό σύστημα ισοτιμιών τράπεζας, πραγματοποίηση συναλλαγών με στοιχεία πιστωτικών καρτών που είχαν υποκλαπεί και τέλος μία περίπτωση «νιγηριανής απάτης» μέσω διαδικτύου.

Στις παραπάνω περιπτώσεις οι εγκληματικές ομάδες αποτελούνταν από ημεδαπούς και ήταν ολιγομελής (3-4 άτομα) πλην της περίπτωσης της «νιγηριανής απάτης» η οποία

πραγματοποιήθηκε από οκταμελή ομάδα αποτελούμενη από αλλοδαπούς. Τα μέλη των ομάδων συνδέονταν με φιλία και ενώνονταν για την απόκτηση όσο το δυνατό μεγαλύτερου οικονομικού κέρδους.

Για τις υπόλοιπες κατηγορίες ηλεκτρονικού εγκλήματος οι εγκληματικές δραστηριότητες τελέστηκαν από άτομα τα οποία είτε δεν συνδέονταν μεταξύ τους, είτε δρούσαν μεμονωμένα. Για τους ανωτέρω λόγους δεν μπορεί να γίνει καταγραφή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των εγκληματικών ομάδων.

Σε κάθε περίπτωση η διάπραξη των εγκλημάτων στο διαδίκτυο γινόταν με τη χρήση υπολογιστών και λοιπών ηλεκτρονικών εγκαταστάσεων. Θεωρείται δεδομένη η ικανότητα αποτελεσματικής χρήσης των ανωτέρω συσκευών από τους δράστες των εγκληματικών δραστηριοτήτων, που σίγουρα είναι μεγαλύτερη από έναν κοινό χρήστη ηλεκτρονικού συστήματος.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΩΝ

Παράγοντες που επηρεάζουν τη διάπραξη των ηλεκτρονικών εγκλημάτων είναι :

- **Η εξέλιξη της τεχνολογίας και η πρόσβαση σε ηλεκτρονικές συσκευές.** Οι τεχνολογικές εξελίξεις παρέχουν υψηλής ποιότητας και δυνατοτήτων συσκευές τις οποίες μπορεί να αποκτήσει και να χρησιμοποιήσει οποιοσδήποτε.
- **Η πρόσβαση στο διαδίκτυο.** Η εύκολη, γρήγορη και συνεχής πρόσβαση στο διαδίκτυο σε συνδυασμό με την έλλειψη διεθνούς πλαισίου για τον έλεγχο του δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες για την διάπραξη εγκληματικών δραστηριοτήτων.
- **Η ανωνυμία.** Εκτός της πρόσβασης στο διαδίκτυο σημαντικό ρόλο έχει και η ανωνυμία που περιβάλλει τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε αυτό. Το γεγονός αυτό δημιουργεί μια ψευδαίσθηση ασφάλειας σε επίδοξους εγκληματίες οι οποίοι προχωρούν στη διάπραξη εγκληματικών πράξεων.
- **Η γνώση θεμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών και διαδικτύου.** Τα τελευταία χρόνια και στη χώρα μας το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, και κυρίως οι νέοι, κατέχει σε ικανοποιητικό βαθμό βασικές γνώσεις πληροφορικής. Στο κομμάτι αυτό του πληθυσμού πρέπει να προστεθεί και ένας μεγάλος αριθμός ατόμων που έχουν εξειδικευτεί σε τομείς της πληροφορικής κατέχοντας γνώσεις που απέχουν από αυτές ενός κοινού χρήστη.
- **Προσωπικοί λόγοι.** Ειδικά για την διακίνηση πορνογραφικού υλικού παιδικής πορνογραφίας, αυτή μπορεί να οφείλεται σε λόγους που σχετίζονται με την προσωπικότητα ή το παρελθόν του δράστη.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Οι συνέπειες των ηλεκτρονικών εγκλημάτων είναι παρόμοιες με τις συνέπειες των αντίστοιχων εγκλημάτων που τελούνται με τους παραδοσιακούς τρόπους και όχι με τη χρήση

της τεχνολογίας. Για τις περισσότερες περιπτώσεις τέτοιων εγκληματικών δραστηριοτήτων η ζημιά είναι κυρίως οικονομική, με τις υποθέσεις όμως υποκλοπής δεδομένων να εγκυμονούν και άλλους κινδύνους όπως τη πιθανότητα εκβιασμού προσώπων τα προσωπικά δεδομένα των οποίων διαρρέουν. Η οικονομική ζημιά αφορά τόσο την απώλεια εισοδήματος όσο και τη λήψη προστατευτικών μέτρων για την αποφυγή ηλεκτρονικής εισβολής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Από την παράθεση των κυριότερων μορφών οργανωμένου εγκλήματος και τη δράση των εμπλεκόμενων σε αυτό εγκληματικών ομάδων κατά το 2011 στην Ελλάδα μπορούν να εξαχθούν μερικά γενικά συμπεράσματα. Πρέπει να επισημανθεί ότι ο χαρακτήρας των συμπερασμάτων είναι κυρίως εκτιμητικός, καθώς στηρίχθηκαν σε αξιολογικές κρίσεις και γενικεύσεις με βάση τα διαθέσιμα πληροφοριακά δεδομένα.

Οι εγκληματικές δραστηριότητες μπορούν να καταταγούν σε κύριες και δευτερεύουσες, με κριτήρια το πλήθος των υποθέσεων που απασχόλησαν τις Αρχές Επιβολής του Νόμου, τη σοβαρότητα και τη συχνότητά τους,. Στις κύριες κατατάσσονται η **Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών, η Διακίνηση Ναρκωτικών Ουσιών και οι Οργανωμένες Ληστείες και Κλοπές**. Οι δραστηριότητες αυτές φαίνεται, εκτός των άλλων, να έχουν και τις σοβαρότερες επιπτώσεις για την ελληνική κοινωνία.

Οι οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες εμφανίζονται σε όλη την ελληνική Επικράτεια, αλλά υπάρχουν και περιπτώσεις όπου συγκεντρώνονται στα αστικά κέντρα (π.χ. εκβιάσεις) λόγω της μεγαλύτερης οικονομικής δραστηριότητας από τη μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμού. Στις περιπτώσεις των οργανωμένων ληστειών και κλοπών η δράση των εγκληματικών ομάδων δεν περιορίζεται μόνο σε αυτά αλλά επεκτείνεται και σε περιοχές όμορων νομών. **Σε δραστηριότητες όπως η Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών, η Διακίνηση Ναρκωτικών και το Εμπόριο Ανθρώπων υπάρχουν σαφείς ενδείξεις συνεργασίας με ομάδες του εξωτερικού.**

Από την ανάλυση των εγκληματικών ομάδων παρατηρείται μια ποικιλομορφία στη δομή και τη σύστασή τους. Υπάρχουν δραστηριότητες, τις οποίες ελέγχουν ομάδες αποτελούμενες αποκλειστικά από ημεδαπούς ή αλλοδαπούς, όπως και δραστηριότητες στις οποίες υπάρχει συνεργασία μεταξύ τους. Γενικότερα, παρατηρείται μία ενίσχυση του ρόλου των ημεδαπών στις περισσότερες εγκληματικές δραστηριότητες και μόνο στην Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών και στις Οργανωμένες Ληστείες και Κλοπές οι αλλοδαποί φαίνεται να υπερτερούν.

Από πλευράς δομής, οι περισσότερες εγκληματικές ομάδες είναι ολιγομελείς (3-6 άτομα) με τις ιεραρχικές σχέσεις των μελών τους να χαρακτηρίζονται μάλλον ως χαλαρές. Εξαιρεση αποτελούν οι ομάδες που διαπράττουν εκβιάσεις σε καταστήματα, στις οποίες τα μέλη τους έχουν αυστηρότερες ιεραρχικές σχέσεις.

Για τη διάρκεια δράσης των εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιήθηκαν το 2011 δεν μπορούν να γίνουν αξιόπιστες εκτιμήσεις λόγω έλλειψης στοιχείων. Υπήρχαν πάντως περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων που η δράση τους ξεκινούσε αρκετά χρόνια πριν την ημερομηνία σύλληψης των μελών τους.

Από τις υποθέσεις που αναλύθηκαν δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για την επιρροή που ασκούν οι εγκληματικές ομάδες προκειμένου να πετύχουν τους στόχους τους.

Το πιο σημαντικό συμπέρασμα για τις εγκληματικές ομάδες και τη δράση τους κατά το 2011, ήταν η επικίνδυνη κλιμάκωση της χρήσης βίας από μέρους τους, τόσο σε βάρος των θυμάτων τους, όσο και σε βάρος των δικτυικών Αρχών. Ακόμα και σε δραστηριότητες που δεν εκδηλωνόταν μέχρι σήμερα βίαιη συμπεριφορά σε βάρος των Αρχών (π.χ. Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών) υπήρχαν περιπτώσεις χρήσης όπλων σε βάρος εκπροσώπων τους. Η χρήση όπλων ήταν γενικευμένη από πολλές εγκληματικές ομάδες τόσο για να επιτύχουν τους στόχους τους, όσο και για να υπερισχύσουν σε βάρος άλλων αντίστοιχων ανταγωνιστικών.

Ένα κύριο χαρακτηριστικό της δράσης των εγκληματικών ομάδων ήταν η χρήση νόμιμων δομών (συγκοινωνίες, επιχειρήσεις, τράπεζες, τυχερά παίγνια κ.λπ.) για την απόκρυψη των δραστηριοτήτων τους και τη νομιμοποίηση των εσόδων τους. Οι περισσότερες εγκληματικές δραστηριότητες εμπεριέχουν υψηλό ρίσκο και ως εκ τούτου οι ομάδες έλαβαν μέτρα, ώστε να μην αποκαλύπτονται οι κινήσεις τους. Από την άλλη πλευρά τα κέρδη που αποκομίζουν διοχετεύτηκαν σε νόμιμες δραστηριότητες, ώστε να μην ελκύουν το ενδιαφέρον των Αρχών.

Σημαντικό, επίσης, στοιχείο των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων αποτελεί η συνεχής εξέλιξη των μεθόδων δράσης και προστασίας τους από τις Αρχές Επιβολής του Νόμου. Σε ότι αφορά τη δράση τους προσπαθούν να εξειδικεύουν τους ρόλους των μελών μέσα στην ομάδα με κατανομή καθηκόντων, ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, χρησιμοποιούν οποιοδήποτε μέσο έχουν στη διάθεση τους και δε διστάζουν να συνεργαστούν με άτομα ή άλλες ομάδες για την επίτευξη των στόχων τους.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Τη δράση των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων στην Ελλάδα επηρεάζουν οι παράγοντες που αναφέρθηκαν ειδικά για κάθε μία από αυτές, στα προηγούμενα μέρη της παρούσας έκθεσης.

Σε αυτούς ανήκουν παράγοντες που δεν είναι αποκλειστικά εγκληματογόνοι και απαντώνται σε όλες τις εγκληματικές δραστηριότητες, οι οποίοι υπό ορισμένες προϋποθέσεις γεννούν ευκαιρίες για υψηλό κέρδος και χαμηλό ρίσκο από την οργανωμένη εγκληματική δράση. Οι παράγοντες αυτοί είναι :

- **Η ύπαρξη παράνομων αγορών.** Όσο θα υπάρχει ζήτηση για τις υπηρεσίες που παρέχει το Οργανωμένο Έγκλημα τόσο θα εντείνεται η δράση των εμπλεκόμενων εγκληματικών ομάδων. Δραστηριότητες όπως η Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών, η Διακίνηση Ναρκωτικών, το Εμπόριο Ανθρώπων ή το Λαθρεμπόριο Τσιγάρων θα διαπράττονται με την ίδια ή μεγαλύτερη ένταση εφόσον υπάρχει ζήτηση για τις υπηρεσίες και τα προϊόντα που προσφέρουν.
- **Η οικονομική κρίση.** Ο περιορισμός των νομίμων οικονομικών δραστηριοτήτων τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα δημιουργεί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την

ανάπτυξη αντίστοιχων παράνομων που αποφέρουν υψηλά κέρδη. Η οικονομική κρίση δημιουργεί ευκαιρίες για δράση των εγκληματικών ομάδων, αλλά και για στρατολόγηση ατόμων που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα.

- **Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας.** Η Χώρα μας βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο της Ευρώπης αποτελώντας πύλη ή ενδιάμεσο προορισμό εισόδου ή εξόδου προϊόντων εγκλήματος (π.χ. ναρκωτικά) ή ακόμα και ανθρώπων (μετανάστευση, trafficking). Επίσης, η γειτνίασή της με χώρες των Βαλκανίων που εδρεύουν οργανωμένες εγκληματικές ομάδες (π.χ. Βουλγαρία, Μαυροβούνιο, Αλβανία) την καθιστά ελκυστικό προορισμό για την ανάπτυξη σχετικών παράνομων δραστηριοτήτων από αυτές.
- **Το γεωφυσικό περιβάλλον της Χώρας.** Η Ελλάδα έχει δύσβατα χερσαία και εκτεταμένα θαλάσσια σύνορα, τα οποία είναι δύσκολο να ελεγχθούν απόλυτα από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Το γεγονός αυτό δημιουργεί κενά που εκμεταλλεύονται οι εγκληματικές ομάδες για να προωθήσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους.
- **Η ελεύθερη διακίνηση αγαθών και προσώπων.** Η ένταξη της Χώρας στο ενιαίο οικονομικό περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης που χαρακτηρίζεται από την ελευθερία διακίνησης προσώπων και αγαθών, την αυξανόμενη κοινωνική, οικονομική και γεωγραφική κινητικότητα, την ανάπτυξη σύγχρονων μεθόδων οικονομικών συναλλαγών και τη ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας ευνοούν τη δημιουργία εγκληματικών ομάδων με πολυεθνική δομή και με δίκτυα συνεργασίας σε περισσότερες από μία χώρες.
- **Η κοινωνική ανοχή σε εγκληματικές δραστηριότητες.** Πολλές από τις δραστηριότητες του Οργανωμένου Εγκλήματος βρίσκουν σημαντική αποδοχή από το ευρύ κοινό που έμμεσα ωφελείται από αυτές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το Λαθρεμπόριο Τσιγάρων και το Εμπόριο Ανθρώπων, δραστηριότητες που δε συγκεντρώνουν ιδιαίτερη κοινωνική απαξία, γεγονός που ενθαρρύνει τη δράση των εγκληματικών ομάδων.
- **Η πρόσβαση σε μέσα τέλεσης εγκληματικών πράξεων.** Για την επιτυχή διάπραξη μιας εγκληματικής πράξης απαιτούνται διάφορα μέσα (όπλα, μέσα μεταφοράς, τεχνολογικός εξοπλισμός, εκρηκτικά κ.λπ.) που οι εγκληματικές ομάδες μπορούν εύκολα να αποκτήσουν τόσο στη νόμιμη όσο και στην παράνομη αγορά. Τα μέσα αυτά τους βοηθούν όχι μόνο στη διάπραξη εγκλημάτων αλλά και στην αποφυγή της σύλληψής τους.
- **Η χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας.** Η πρόσβαση σε σύγχρονα μέσα κάνει πιο εύκολη τη διάπραξη μιας εγκληματικής πράξης και μειώνει τον κίνδυνο αφού δεν απαιτεί τη φυσική παρουσία του δράστη στον τόπο του εγκλήματος. Ήδη το διαδίκτυο παίζει σημαντικό ρόλο στον τρόπο τέλεσης ορισμένων μορφών εγκλήματος, τάση που στο μέλλον αναμένεται να ενισχυθεί με δεδομένη τη διεξόδου του Internet στον πληθυσμό.

- **Η υφιστάμενη νομοθεσία και λειτουργία του Σωφρονιστικού Συστήματος.** Πολλοί από τους συλληφθέντες κατά το 2011 για συμμετοχή σε οργανωμένες εγκληματικές ομάδες ήταν άτομα που είχαν συλληφθεί κατά το παρελθόν για τη διάπραξη σοβαρών εγκληματικών πράξεων και δεν καταδικάστηκαν σε εγκλεισμό ή αποφυλακίστηκαν εκμεταλλευόμενοι τις σχετικές ευεργετικές διατάξεις της ποινικής νομοθεσίας. Επίσης, σημαντική συνεισφορά στη δράση των εγκληματικών ομάδων έχουν ήδη έγκλειστοι σωφρονιστικών καταστημάτων.

Σε ότι αφορά τις συνέπειες του Οργανωμένου Εγκλήματος, οι σοβαρότερες από αυτές αφορούν τα θύματα των εγκληματικών πράξεων, καθώς τίθενται σε κίνδυνο η ζωή, η σωματική τους ακεραιότητα, η περιουσία τους κ.λπ. από τη δράση των εγκληματικών ομάδων.

Σημαντική είναι και η οικονομική ζημιά που προκαλείται από το Οργανωμένο Έγκλημα λόγω της απώλειας εισοδημάτων, της παραγωγής «μαύρου χρήματος», της αφαίρεσης περιουσιακών στοιχείων, της διαφυγής φόρων και δασμών κ.λπ. Ακόμα, σημαντικές είναι και οι επιπτώσεις μορφών του Οργανωμένου Εγκλήματος (π.χ. Παράνομη Διακίνηση Μεταναστών, Διακίνηση Ναρκωτικών κ.λπ.) στη δημόσια υγεία, ή στην εικόνα της Χώρας στο εξωτερικό, δεδομένα που επιβάλλουν τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του.

Τα μέτρα αυτά πρέπει να στοχεύουν στην εξασθένιση ή στην εξουδετέρωση των παραγόντων που βοηθούν την ανάπτυξη των μορφών του Οργανωμένου Εγκλήματος. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι παράγοντες αυτοί δεν μπορούν να αλλάξουν (γεωγραφική θέση, γεωφυσικό περιβάλλον της Χώρας) και άρα απαιτούνται πρωτοβουλίες για τον περιορισμό των ευκαιριών για δράση που δίνονται στις εγκληματικές ομάδες.

Από την άλλη πλευρά υπάρχει η δυνατότητα παρέμβασης σε παράγοντες όπως η Δικαιοσύνη και το Σωφρονιστικό Σύστημα ή η πρόσβαση σε μέσα τέλεσης εγκληματικών πράξεων που μπορούν να έχουν σημαντικά αποτελέσματα στην αντιμετώπιση του Οργανωμένου Εγκλήματος.